

ОСИГУРАЊИКА

ГОДИНА XLII • БРОЈ 15 • БЕОГРАД, 15. АВГУСТ 2010. • ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

Из Фонда
солидарности
**СВЕ МАЊЕ
ПАРА ЗА ИСПЛАТУ**

У РФ ПИО ускоро тренинзи
за запослене
**ЗАХТЕВИ МОДЕРНОГ
ПОСЛОВАЊА**

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0700/017-017
ПО ЦЕНИ ЛОКАЛНОГ
ПОЗИВА
011/30-60-680
0 – 24h

ДИРЕКТОР:

В. д. Драгана Калиновић

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:

Булевар уметности бр. 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2017-437
факс: 2017-418

РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ:

Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Ика Митровић,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail: ika.mitrovic@piovoj.rs

ШТАМПА:

Д.О.О. Комазец, Инђија

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2017-438

Рукописи и фотографије се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Реч уредника

Недавно је у неком телевизијском прилогу једна библиотекарка изјавила да су, вероватно због мање новца за одлазак на летовање и неке друге активности, фондови и полице локалне библиотеке готово испражњени. Тако је књига, поред свега осталога што представља, изгледа постала и најјевтинији начин да се преброди криза и испуни време. Ако нема бољих разлога зашто неко чита, ни тај није сасвим лош – важно је да се чита.

Некада су деца добијала обавезне лекције о томе да је књига најбољи човеков пријатељ, да читањем богатимо свој речник, проширујемо хоризонте, упознајемо се са људском природом, историјом, културом, учвршћујемо или успостављамо неке вредности, потврђујемо своје ставове или их коригујемо. Другим речима, учимо.

Некоме је читање постало целоживотна страст и потреба, лековита и обнављајућа, подсетник на непролазне истине, помоћ и надхнуће за велике животне одлуке. Та моћ књижевности да лечи, да ублажава различите тешкоће уочена је веома давно, па отуд и тер-

мин библиотерапија који означава читање као исцелитељски процес који може да помогне да схватимо да нисмо сами са својим проблемом, да нас ослободи емотивног притиска и учини спремнијим да се суочимо са светом.

Умеће читања је једна од највреднијих људских способности и један од најбољих начина да се победи усамљеност. Али, не верују сви у ту лековиту моћ речи јер и даље срећемо људе који имају проблем да се изразе, недостају им речи, машта, не умеју да опишу оно што желе да кажу. То стога што је за квалитетну моћ изражавања потребан богат речник, а богат речник је последица читања књига.

Неко је рекао да је читати детету нешто најдрагоценије што за њега можете да учините – да му створите потребу за књигом, навику да тренира свој интелект и размишља о речима и њиховом значењу. Да му отворите пут у увек нови и другачији свет.

Очигледно је, ипак, да је књига, без обзира на мене времена које су је пратиле, успела да своју вредност задржи и данас. Зато треба читати, стално и свуда, штагод да у књигама тражимо.

М. Јовановић

Фестивали шљива

У Србији за сваког становника роди 38 килограма шљиве годишње, те стручњаци кажу да нас то сврстава у земље са највећом производњом овог воћа. Бивша Југославија је била прва у свету по производњи шљива, а и Србија је данас, са преко четрдесет милиона родних стабала, у светском и европском врху. Шљива је наша традиционална воћка, производи од ње такође, а ту традицију треба да брендирамо и искористимо за економски напредак. Да то многи схватају потврђују и бројне привредно-туристичке манифестације посвећене овом воћу које се последњих година током августа организују широм Србије.

Једна од највећих – Сајам шљива у Осечини, од 27. до 29. августа биће домаћин, као и ранијих година, хиљадама домаћих и страних гостију, међу којима су најбројнији посетиоци из некадашњих југословенских република. Ваљево је воћарски крај, познат по шљивама и малинама, а захваљујући најсавременијим капацитетима за сушење воћа постао је и највећи произвођач суве шљиве у Србији. То је мотивисало општинске челнике да покрену манифестацију која ће окупити све који се баве шљиварством – од индивидуалних произвођача до научника, а циљ је што већа прерада шљиве и развој такозваних породичних фабрика.

У исто време, од 26. до 28. августа, још један крај Србије – Блаце имаће свој фестивал шљиве. Ова манифестација ће по осми пут окупити велики број произвођача шљива и

њихових производа, али и мноштво произвођача и дистрибутера пољопривредне механизације и опреме. У циљу промоције шљиве и шљивовице као брэнда организоваће се и такмичење у категорији најбољи шљивик и најбоља ракија.

Крајем јула и почетком августа Шумадијски дани шљиве обележили су Врњачку Бању и Страгаре, а обе манифестације су биле посвећене и представљању културно-историјских, туристичких и пољопривредних потенцијала Централне Србије.

У нашој традицији постоји веровање да куће треба зидати тамо где шљиве најбоље рађају, али нажалост старењем села смањују се и нестају шљивици. Развој воћарства и осмишљавање правих програма утицаће на бољи стандард мештана па ће шљива бити добар мотив да их задржи у родном крају.

М. Јовановић

У РФ ПИО УСКОРО ТРЕНИНЗИ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ

Захтеви модерног пословања

У плану су обуке за руководиоце, за рад са корисницима, обуке из области управљања људским ресурсима, обуке за запослене, за предаваче, као и обуке за оне који се баве контактима са медијима

Модерно схватања пословања и организације донело је суштинске промене, пре свега у вредностању значаја знања и људског фактора. Запослени као носиоци знања, способности, компетенција и искуства данас представљају најважнију компоненту сваке организације, без обзира да ли је реч о приватним компанијама или државним институцијама, па се сматра да напредак и развој сваког појединца доприноси успеху и напретку свих. Због тога је улагање у људе и њихове свеукуп-

не потенцијале исплативије од улагања у било које друге ресурсе.

Императиви модерног пословања – стално подизање нивоа професионалности, ефективности и ефикасности заједнички су и за установе јавног сектора, те је способност једне институције да континуирано стиче нова знања и вештине и да их преточи у свакодневне пословне процесе њена велика предност. Стога је, о чему смо већ писали, и у реформи пензијске администрације веома важна едукација и унапређење знања радника Фонда ПИО, и то не само оних који су у непосредном контакту са корисницима, већ и оних који раде на изради решења и остваривању права из пензијског и инвалидског осигурања. Запослени ће стечена знања моћи практично да примењују и тако унапреде свој рад, а Фонд ће добити већу ефикасност у пословним процесима и испуњењу основне функције – остваривању права из пио.

– Обука запослених у Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, која је финансирана средствима Светске банке, одвија се у оквиру пројекта “Консолидација наплате и реформе пензијске администрације у Србији”. Тренинзи ће се одвијати под називом “Пословно планирање, развој људских ресурса и унапређење јавних услуга”, а Стратегијом и Планом обуке, које је усвојио Управни одбор, предвиђене су обука за руководиоце, обука за рад са корисницима – кориснички сервис, обука из области управљања људским ресурсима, обука за запослене, обука за предаваче, као и обука за оне који се баве контактима са медијима – каже Марија Комадина, помоћник начелника у Одељењу за заступања и имовинско-правне послове, која је задужена за пројекте и координацију са Светском банком.

Обуке у Сектору за медицинско вештачење су већ спроведене, а ове које предстоје од септембра садрже технике и алате који су сачињени према анализи стварних потреба Фонда ПИО и које запослени могу корисно да употребе у својој радној пракси. Тако ће највећи део обука бити усмерен на унапређење квалитета корисничког сервиса с обзиром да је то један од приоритетних циљева Фонда. Тренинзи ће запосленима,

Почетак у септембру

Обуке за запослене би требало да почну у септембру и трајаће наредних шест месеци. Биће обавезне и одвијаће се, највећим делом, у просторијама ПФ ПИО у Београду, Новом Саду, Нишу и Крагујевцу. Тренинге ће држати наши стручњаци, уз неколико страних експерата, а након завршетка обуке сви полазници ће добити сертификате.

Лакше и брже до информације

Увођењем неколико сервиса корисницима и осигураницима омогућено да без чекања у редовима добију одговоре на многа питања

Гужве пред шалтерима, нервоза и оних који чекају на ред и оних иза „стакленог зида“ свакодневна су појава у свим установама и институцијама које су на било који начин у служби грађана. И то до те мере да се они који су у редовима непрекидно питају ко је ту због кога: они због службеника, или као што је нормално: шалтерски радници на својим местима зато да би грађани завршили неки свој, законима обавезујући посао. Смањити гужву, ослободити притиска и стреса и оне који чекају и оне код којих чекају постао је императив савременог пословања.

Тој тенденцији се придружује и Фонд ПИО који у последње време непрекидно налази нове начине да своје осигуранике и кориснике збрине и информише што брже и ефикасније. Један од њих је свакако електронска комуникација преко мејл адресе проффице@пио.рс на коју грађани могу да постављају своја питања и да у кратком року (истог дана или у току 24 часа) добију одговор или правни савет. На овакав начин је прошле године више од три хиљаде људи дошло до потребне информације. Сви који се служе рачунаром могу и преко сајта www.пио.рс да се информишу о актуелним вестима (исплата пензија, права из пензијско-инвалидског осигурања) и да на њему нађу потребне обрасце јединствене за цео Фонд.

На располагању грађанима је и говорни аутомат, систем који функционише по принципу снимљених информација разврстаних у неколико области. По цени локалног позива грађани могу да чују податак који их занима уколико се ради о исплати, праву на пензију или туђу помоћ и негу и остала питања из делокруга рада Фонда.

Штампани су и лифлети које осигураници и корисници могу да нађу у филијалама и у којима су детаљно обрађена права на старосну, инвалидску и породичну пензију, туђу помоћ и негу, уплату доприноса по члану 15...

Два пута месечно излази и лист „Глас осигураника“ у тиражу од 20.000 примерака који се бесплатно дистрибуира на адресе пензионера и државних институција. Лист доноси актуелне информације из ПИО, али и друге занимљиве и корисне текстове интересант-

не читалачкој публици. У филијалама постоје и службене огласне табле на којима су видљиво истакнути примери попуњених образаца, преглед основних вица за плаћање доприноса и остале важне информације намењене осигураницима и корисницима. У холовима већине филијала грађани могу да се информишу и путем видео презентације са објашњењима поступка остваривања права.

Последњи корак ка бољој комуникацији са осигураницима пре свега учињен је прошлог месеца од када свако заинтересован за податке о уплаћеним доприносима за одрађене године може то да провери и са свог рачунара. Потребно је да на шалтеру било које филијале преузме ПИН код, уз помоћ кога ће са било ког места преко сајта Фонда моћи да погледа свој М4 образац о уплатама доприноса и да се на време информише о томе да ли и шта недостаје, што умногоме скраћује поступак доношења решења о пензионисању када за то дође време.

В. Анастасијевић

посебно онима који раде на шалтерима или кориснике контактирају телефоном, олакшати комуникацију, разумевање конфликтних шаблона и рад са „тешким“ људима. Помоћиће им да конфликтну ситуацију предвиде и спрече, а да истовремено клијенту ставе до знања да га слушају и да желе да му помогну.

– Обука за запослене се, пре свега, односи на развој основних вештина, радну етику, тимски рад, организационе вредности и правила понашања, а биће организована у циљу унапређења пословног успеха и прихватања организационих вредности, али и ради личног развоја запослених – наглашава Марија Комадина.

Интересантна је и обука за руководиоце и извршне кадрове на свим нивоима која ће обухватати управљање продуктивношћу, пословно планирање, изградњу тима и управљање људским ресурсима, комуникационе вештине, вештине преговарања, управљање временом итд.

Обука из области управљања људским ресурсима показује да РФ ПИО овој области поклања посебну пажњу и да жели да развије нов и модеран приступ који ће запосленима помоћи да успешно унапреде свој рад.

Веома је значајна и обука за будуће предаваче јер она треба да им помогне да стекну одговарајуће вештине које ће им омогућити да сами спроводе интерне обуке.

Обука за оне који свакодневно контактирају са медијима, поготово електронским, првенствено има за циљ да те наставе побољша, да развије умеће давања изјави и презентовања тема везаних за делатност којом се Фонд бави.

– Приликом спровођења ових тренинга користиће се интерактиван приступ и најсавременије методе у едукацији, а све ће то пратити Радна група, која ће и одобравати сваку појединачну обуку. Модули ће се обликовати према анализи тренинг потреба, а обука ће обухватити преко две хиљаде људи, односно све који раде или имају контакте са странкама – каже Марија Комадина.

Свака едукација доприноси подизању компетентности, професионалном развоју, а самим тим и самопоуздању запослених. Усвајање нових вештина треба да буде корисно али и пријатно искуство које ће помоћи да се у пракси препознају и превазиђу многе потенцијално стресне ситуације. Запосленима који раде тежак и деликатан посао (свакодневни контакт са странкама) нове технике биће од велике помоћи, а улагањем у знање својих радника Фонд ПИО показује да, дугорочно и систематски, води рачуна о квалитету својих услуга.

Милена Јовановић

Храна највећи издатак

У првом кварталу 2010. године, у Републици Србији, просечна месечна расположива средства по домаћинству износила су 45.246 динара. Од укупно расположивих средстава 94,3 одсто чине приходи у новцу, а 5,7 одсто су приходи у природи. Највећи удео у новчаним приходима имају приходи из редовног радног односа – 46,9 и пензије – 36,8 процената. Издаци за личну потрошњу домаћинстава у Републици Србији износе 40.977 динара, од чега је највећи удео издатака за храну и безалкохолна пића – 40,9 одсто.

Штете огромне, заштите све мање

Град, киша, олујни ветар и поплаве опустошили су поља и воћњаке широм Србије. Горе године не памте пољопривредници у Банату, Бачкој и Срему. Уништени су пшеница, кукуруз и дуван у Мачви, малине и шљиве у ваљевском крају, воћњаци и кромпиришта у Ивањици, јечам, хељда и овас на обронцима Јавора и Златара. Штете се тек броје, а најгрубља процена је да нас је лоше

Две изложбе у Новом Саду

Изложбе "Петар Лубарда – Хероика визије" и "Иван Радовић – од апстракције до предела чулности" истовремено су отворене у Галерији Матице српске и Спомен-збирци Павла Бељанског у Новом Саду.

Новосадској публици ће тако, у јединственом музејском простору двеју зграда на Тргу галерија, бити представљено скоро 50 дела двојице значајних сликара прошлог века, у оквиру пројекта "Музеј у покрету" Музеја савремене уметности у Београду.

Како се здање МСУ на Ушћу обнавља већ трећу годину, одлучено је да се сегменти његовог богатог уметничког фонда излажу у одговарајућим галеријским просторима у градовима широм Србије, па ће тако ове две изложбе у наредних месеца дана гостовати у Новом Саду.

време последњих месеци коштало више од две милијарде динара.

Проблем је у томе што је у Србији без противградних ракета остало 270 станица, односно шестина од укупног броја, а најтежа ситуација је у централном делу земље где је без ракета и до 60 одсто противградних станица, саопштио је Хидрометеоролошки завод. Противградне станице у Србији располажу тренутно са укупно 3.615 ракета, што је просечно око 2,2 ракете по станици, а минимум за ефикасну заштиту од града је 12 ракета. Најтежа ситуација је на територији Краљева, Крагујевца, Кнића, али и у противградном центру на Букуљи, који штити подручје Београда, као и на подручју Ниша и Крушевца, где од 40 до 60 одсто противградних станица нема ниједну ракету.

Светлана Китић најбоља рукометашица света икада

Након што је у својој изванредној спортској каријери освајала олимпијско злато и сребро и бронзану медаљу на светском првенству, Светлана Китић је у анкети Светске рукометне федерације недавно проглашена за најбољу играчицу света свих времена. За њу је гласало 84,1 одсто посетилаца сајта ИХФ, а иза су остале Ања Андерсен из Данске са 10,3 одсто гласова, Немица Валтруда Кречмар са 3,7, док је 1,8 одсто гласова освојила бивша велика звезда СССР-а, Зинаида Турчина. Са београдским Радничким, клубом у коме је провела двадесет година, освојила је два пута европски Куп првака (1980. и 1984), и светски ИХФ Куп купова (1986). Два пута је проглашена за најбољу играчицу света.

Пољопривредницима 39 милиона евра кредита

До сада је око 6.150 пољопривредних произвођача преузело краткорочне и дугорочне кредите које субвенционисе Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде у укупном износу од 39 милиона евра.

У оквиру кредитне подршке пољопривреди, коју спроводи Министарство пољопривреде у сарадњи са банкама, до сада је осам банака одобрило 22.753.926,86 евра дугорочних кредита, који се најчешће подижу ради куповине комбајна, трактора, механизације, али и за изградњу складишних просторија и других објеката.

Истовремено је десет банака исплатило 1.658.410.374,64 динара (око 16,3

милиона евра) краткорочних кредита који се, према подацима Министарства пољопривреде, најчешће користе за набавку ђубрива, семена, за плаћање радова на њивама и слично. Претходне недеље одобрено је још око 270 кредита за пољопривредне произвођаче, у укупној вредности од око 2,2 милиона евра.

Обнова споменика културе

Лето је време обимних радова за стручњаке крагујевачког Завода за заштиту споменика културе. У време економске кризе приоритет су добили споменици од великог историјског значаја. Највећи део средстава за њихово одржавање одваја Министарство културе Републике Србије, али и локалне самоуправе у Шумадији.

Реконструкција Старог здања у Аранђеловцу или летњиковца династије Обреновић из 1862. године, ревитализација историјских објеката у селу Лужнице, конзерваторско-реставраторски радови у комплексу Карађорђевог града у Тополи најзначајнији су и најобимнији послови које стручњаци Завода за заштиту споменика културе у Крагујевцу обављају овог лета.

Исплата пензија

Исплата првог дела јулског чека пензионерима из категорије запослених почела је 10. августа.

Пензионери самосталних делатности примили су своје целе јулске пензије 3. августа. Пензионисаним војним лицима и бившим пољопривредницима први део пензија за јул исплаћен је 6. августа.

Посао за незапослене са тржишта рада

Општинско Веће Врњачке Бање, у сарадњи са Националном службом за запошљавање, расписало је 26. јула конкурс за учешће у финансирању стручног оспособљавања незапослених лица – приправника и волонтера. На списку Националне службе за запошљавање у Врњачкој Бањи се налази 56 незапослених лица са високом стручном спремом. За време приправничког стажа они би остварили новчану помоћ од 10 000 динара, у трајању од 12 месеци, уплату путних трошкова и уплату пензијског и инвалидског осигурања. Конкурс би био спроведен попут конкурса Прва шанса, што значи да је потребно да се јаве и послодавци и лица која траже посао. Ово је начин да се младима омогући да стекну основ за полагање стручних испита, али и да након обављеног стажа остану да раде на тим пословима.

Све ближе информације у вези са овим конкурсом могу се добити у Националној служби за запошљавање.

Цене у јулу мировале

Цене на мало роба и услуга у Републици Србији у јулу 2010. године у просеку су повећане за 0,4 одсто у односу на претходни месец. У јулу ове године у односу на исти месец 2009. цене на мало су повећане за 7 одсто, а у односу на децембар 2009. године за 5,6 процената.

Трошкови живота у Републици Србији у јулу 2010. године у односу на претходни месец су нижи за 0,2 одсто. У јулу 2010. у односу на исти месец 2009. године трошкови живота су повећани за 4,4 одсто, а у односу на децембар 2009. године за 3,7 процента.

Реновирање „Заставиних“ хала

„Заставини“ радници који још нису прешли у компанију „Фијат аутомобили Србија“, почели су да се ротирају на пословима реновирања фабрике. Према споразуму који су потписали представници Самосталног синдиката фабрике аутомобила и Министарства економије и регионалног развоја, око 1.600 запослених ће убудуће уместо 65 примати 80 одсто својих некадашњих зарада.

УГРОЖЕНЕ БУДУЋЕ ИСПЛАТЕ ИЗ ФОНДА СОЛИДАРНОСТИ

Последња радничка нада под знаком питања

До сада све по правоснажним решењима на време и у потпуности исплаћено радницима, будућност неизвесна

Први пут после пет година постојања и рада Фонда солидарности на „дневном реду“ се нашло питање хоће ли до краја године бити довољно новца да сви који имају правоснажна решења, као и они који ће их у наредним месецима добити, добију и новац који им по тим решењима припада, каже за „Глас осигураника“ Јаблан Обрадовић, директор Фонда Солидарности:

– Ове године смо већ исплатили око 210 милиона динара радницима чије су фирме отишле у стечај и који по закону имају право на исплату зарада за последњих девет месеци рада пре почетка стечајног поступка, а за које нису примали плате. Тренутно још 441 позитивно решење чека на следећу новчану ињекцију из буџета да би њихови власници и добили новац који им по тим решењима припада. Реално је очекивати да ће им то бити омогућено када из буџета будемо повукли августовску, септембарску и октобарску траншу. Међу тим решењима су и она за 82 радника фирме „Термовент“ из Медвеђе, што ми је посебно драго јер је ово први пут да имамо и предузећа из ових граничних подручја пошто је наш циљ да покријемо целу територију Србије. Управо ових дана решења за те раднике постају правоснажна и ми ћемо отићи у Медвеђу да их лично уручимо и

Јаблан Обрадовић

да тим људима објаснимо да ће им новац бити уплаћен од септембарске транше – објашњава Јаблан Обрадовић.

Ипак, до краја године Фонд солидарности ће се наћи у проблему око исплате за све којима је ова установа последње нада да ће добити бар део зарађених а неисплаћених плата. Наиме, Фонд ће моћи да, закључно са децембром, из буџета повуче још две и по рате у износу од 75 милиона динара што је, према досадашњем искуству, довољно за исплату око 400 радника.

– Ми већ сада на решавању имамо око 1500 захтева и у овом тренутку са сигурношћу могу да кажем да више од хиљаду њих има све услове за доношење позитивних решења. То смо прегледали и прелиминарно утврдили да је тако. Не знам још, можда се испостави и да сви имају услове за доношење позитивног решења,

односно право на исплату. Значи, ми већ немамо довољно пара за најмање око 600 радника и они неће моћи да добију свој новац. Зато ћемо преко ресорног Министарства рада и социјалне политике упутити захтев Министарству финансија за издвајање додатних средстава из буџетских резерви – јасан је наш саговорник.

Фонд солидарности и сам обезбеђује одређена средства, али ни њих не може да задржи већ је, чим новац буде уплаћен на њихов рачун, у обавези да га пребаци у буџет:

– То је новац који се нама враћа из стечајне масе предузећа, то јест новац који смо ми већ исплатили радницима а који се, по окончању стечајног поступка, врати нама по правоснажној судској пресуди. Ове године је до сада на овакав начин на наш рачун уплаћено 35 милиона динара, а прошле око 100 милиона.

Радницима исплаћено близу две милијарде

За пет година постојања и рада Фонд солидарности је разматрао и решавао близу 40.000 захтева радника за исплату из овог фонда. Позитивно је решено око 18.000 радничких захтева из предузећа која су отишла под стечај, и исплаћено им је око милијарду и седам стотина милиона на име заосталих зарада и осталих накнада за последњих девет месеци рада у фирми под стечајем. Ако се томе дода и сума од 220 милиона исплаћена у овој години, цифра се ближи износу од две милијарде динара.

Уколико нам не буду одобрена средства из буџетске резерве за исплату радника који на њу имају право, тражићемо да се овај новац враћен из стечајне масе усмери у Фонд, а не у буџет. Уколико ништа од овога не да резултат, мораћемо те раднике, односно њихову исплату да преусмеримо на следећу годину – истиче директор Обрадовић.

За пет година постојања Фонда солидарности највише радника је ове године потражило помоћ од њих, а права „навала“ се тек очекује:

– Нови захтеви за исплату су већ почели да пристижу, само „Футура плус“, у којој је отворен стечајни поступак, запошљава око 3.800 радника. Многи су већ поднели захтеве и, према првим проценама, само за њих ће бити потребно више од 200 милиона за исплату. У најави је још неколико фирми, рецимо из Лесковца (који нам се први пут обраћа) је најављено око 300 захтева, а очекујемо и фирме из Суботице, Бечеја... Аутоматизација отварања стечаја за фирме које су дуго биле у блокади само је повећала притисак на Фонд, међутим у њима има доста радника који су те фирме напустили давно пре покретања стечаја и који неће имати основ за подношење захтева Фонду, јер ми право на накнаду зарада можемо да признамо само за последњих девет месеци одрађених у предузећу пре покретања стечајног поступка. Морам још једном да нагласим да је до сада сваки радник који је добио правоснажно решење и исплаћен, и то право дана правоснажности решења, и да ће тако бити и са оним 441 решењем које сам већ помињао, једино што им новац можда неће стићи првог дана, али свакако у законском року – изричит је Јаблан Обрадовић, директор Фонда солидарности.

Весна Анастасијевић

ПРЕКО ДВЕСТА ГРАЂАНА ПРЕУЗЕЛО ПИН КОД У НОВОМ САДУ

Издавање шифре за мање од пет минута

Републички фонд ПИО је крајем јуна омогућио пунолетним грађанима Србије да преко интернета провере податке о свом радном стажу, да ли су пријављени или одјављени са осигурања, као и да ли су им плаћени доприноси за навршене године стажа. Већина медија у Србији је пренела ову информацију, а и „Глас осигураника“ је већ писао о начину на који се преузима пин код на шалтерима филијала и служби филијала Фонда ПИО широм Србије. Ипак, није на одмет рећи и да свака филијала, или служба филијале Фонда, без обзира на надлежност, може у сваком моменту сваком клијенту са важећом личном картом или овереним пуномоћјем издати пин код, чак и ако он не живи на територији коју покрива. Од овог посла изузете су једино испоставе филијала, али и тамо грађани могу добити потребну информацију о целом поступку, јер је РФ ПИО одштампао Упутство о процедури за издавање шифре за приступ подацима из своје базе, које је доступно у свим организационим јединицама Фонда.

Дејан Шашић, шеф Одсека матичне евиденције у Филијали Нови Сад, каже да су, мада у пракси таква ситуација још није забележена, на захтеву за издавање пин кода предвиђене и опције блокирања преузете шифре – ако корисник тако жели, као и могућност реиздавања новог пин кода – ако се претходна шифра загуби. Према Шашићевим речима, странке се најчешће одлуче да преузму пин код када већ дођу у просторије Филијале Нови Сад због остваривања неког другог права из пензијско-инвалидског осигурања. Но, запослени који раде на шалтеру 2 ове Филијале, где се иначе издају и листинзи о стажу, спремни су

да сваког радног дана грађанима издају и пин код (шалтер ради од 7,30 до 13 часова са странкама). Сам поступак издавања личне шифре клијенту не траје дужу од пет минута, јер службеник Фонда, након што претходно провери основне податке који су унети у захтев, одмах приступа штампању пин кода који је заштићен, тако да ни онај који га издаје не може да га види. Као што је Фонд у обавези да писмено, на захтеву, констатује разлоге неиздавања пин кода у одређеним ситуацијама (рецимо, неисправан ЈМБГ), тако је и корисник услуга Фонда у обавези да на захтеву потписом потврди да му је шифра додељена.

Дејан Шашић обавештава грађане да се може десити да приликом провере стажа, увидом у базу примљених М4 образаца, недостаје М4 за одређени период који су провели у осигурању, али да то аутоматски не значи и да им нису уплаћени доприноси за тај период, већ је потребно да се о томе додатно информишу код референта матичне евиденције који прати рад њихове фирме.

Мирослава Милошевић, виши сарадник матичне евиденције, која обавља послове издавања пин кода на шалтеру у Филијали Нови Сад, каже да је од 28. јуна, када су у току првог дана издали око десетак ових шифри, до краја јула преко двеста Новосађана преузело свој пин код.

Илија Шакић, директор Филијале Нови Сад, очекује да ће након истека сезоне годишњих одмора много више грађана преузети свој пин код у овој Филијали, јер је то у њиховом интересу, пошто ће на време, пре подношења захтева за пензију, моћи да отклоне недостајуће податке у свом стажу.

Мирослав Мектеровић

ОБУКА У ПОКРАЈИНСКОМ ФОНДУ ПИО

Одмах примењиво знање

У септембру у плану виши курс из Word-а и Excel-а

Републички фонд ПИО је пролетос, захваљујући кредиту Светске банке, успешно обновио и попунио своју рачунарску опрему и већина запослених сада ради на савременим ПС рачунарима.

Застарела технологија је замењена и отишла је у историју. Ференц Секереш, начелник за оперативне послове у Сектору ИТ у Дирекцији Покрајинског фонда у Новом Саду, каже да су њихови капацитети између 95 и 100 одсто покривени савременијом рачунарском опремом. Међутим, он констатује да је на терену ниво знања колега из рада на рачунарима доста „шаролик“, и да је стога свака едукација из ове области усмерена ка уједначавању овога знања добродошла.

Запослени у Дирекцији Покрајинског фонда искористили су понуђену могућност и у последњој недељи јула похађали су курс рачунара који је водио инжењер Предраг Јовановић, виши сарадник за информатику у Сектору ИТ у Дирекцији РФ ПИО у Београду. Према Јовановићевим речима, овај основни курс већ су завршили запослени из 21 филијале у ужој Србији, из Филијале Београд и Дирекције Београд.

– Процес обуке започет је пре 4-5 година са циљем да уједначимо знање запослених, и досад је овај основни курс прошло између 60 и 80 одсто радника сваке филијале. Посебна пажња приликом обуке посвећена је преношењу знања из оперативних система и Word-а, јер смо уочили да наше колеге приликом преласка на Office пакет недовољно познају оперативни систем, где је хијерархија чувања података веома важан елемент. Основни курс траје пет радних дана, и спроводи се кроз предавања за четири групе полазника. Трудимо се да

за 10 сати, колико траје обука (5x2 часа), полазници запамте оно што је најважније за посао који обављају. У другом делу курса се ради обрада текста, пошто смо ми служба која се кроз издавање решења, слање дописа клијентима, највише и бави текстом. Инсистирам, такође, да полазници током курса воде забелешке како би касније градиво могли да обнове, или да се подсети ако не раде стално на рачунару. Сигуран сам да ће им овај курс помоћи да смање количину времена које им је потребно да ураде неки посао – појаснио је Предраг Јовановић.

Овај искусни предавач информисао нас је да се поменути курс касније „гран“ кроз виши курс, што је већ започето у неким филијалама у Србији, и то тако што се друга фаза обуке спроводи селективно, рецимо, са радницима из финансија ради се Excel, са запосленима који раде на доношењу решења радиће

се још детаљније Word, али је отворена могућност слободног одређења полазника и за оба курса.

Да је стечено знање на обуци примењиво у пракси најбоље говоре утисци полазника.

Снежана Шакић, виши сарадник за пензијски стаж у Одељењу за ПИО по међународним уговорима у Дирекцији ПФ Нови Сад, оценила је да јој је, иако је од раније имала добро предзнање из ове области, обука веома користила, те да ће јој помоћи у даљем раду, и напомиње да је предавање било веома занимљиво.

Светлана Николић, економ у Дирекцији Нови Сад, која је са еланом похађала предавања, већ користи стечено знање, а пошто сматра да су теме биле одлично изабране, очекује наставак курса у септембру.

Текст и фото: М. Мекеровић

К
Р
А
Г
У
Ј
Е
В
А
Ц

Лакше до посла

Да би својим ученицима омогућили лакше запошљавање, представници Школе за ученике оштећеног слуха из Крагујевца успоставили су сарадњу са филијалом Националне службе за запошљавање, предузећем „Застава инпро“ и невладином организацијом „Школа мира“. Протокол о сарадњи потписан је у оквиру обележавања 61. годишњице рада ове образовне институције.

Уз што боље и квалитетније образовање, крагујевачка Школа за ученике оштећеног слуха настоји да својим ђацима пружи прилику да по окончању школовања што пре нађу посао. Протокол који је потписан омогућује да ова школа, која тренутно има седамдесет пет ученика, може од сада да учествује у бројним пројектима.

М. С.

ДОНАЦИЈА СЕОСКИМ СТАРАЧКИМ ДОМАЋИНСТВИМА У ВОЈВОДИНИ

Додатни новац за аренду

Покрајина издвојила средства за неколико хиљада паора старијих од 65 година, али и за развој шумарства и ловства у Војводини

Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство обезбедио је из буџета око 51,5 милиона динара пољопривредницима из Војводине који су старији од 65 година и који су своју земљу издали у аренду млађим људима у 2010. години. Новац ће добити пољопривредници који се пријаве до 15. октобра ове године на Конкурс за одобравање и коришћење подстицајних средстава за обрадиво пољопривредно земљиште дато у закуп у 2010. години, који је крајем јула расписао поменути Секретаријат.

Ко испуни услове

Према речима Јаноша Добаиа, заменика покрајинског секретара за пољопривреду, понуђена бесплатна средства биће довољна да се мало олакша живот неколико хиљада земљорадника из Војводине, који због бремена година нису више у могућности да раде у пољопривредној производњи. Наиме, овим конкурсом је предвиђено да до 6.000 динара по хектару годишње добије пољопривредник

када изда у аренду земљиште закупцу који није старији од 60 година, а до 8.000 ако изда земљу некоме ко је старији од 40 година и власник је обрадивог пољопривредног земљишта које се граничи са земљиштем које се даје у закуп и, на крају, до 10.000 динара припашће старини ако изда „под аренду“ земљиште закупцу који није старији од 40 година и власник је пољопривредног земљишта које се граничи са земљиштем које се даје у закуп.

Наравно, потребно је да су испуњени одређени услови: и закуподавац и сви закупци морају бити носиоци или чланови регистрованог пољопривредног газдинства које је уписано у Регистар пољопривредних газдинстава на територији АП Војводине; лице које даје земљу у закуп мора бити старије од 65 година и мора понудити обрадиво земљиште у закуп од најмање 0,5 до највише 10 хектара на период од најмање 5 година од дана закључења уговора; потребно је да уговор о дугорочном закупу буде закључен у години у којој се подноси захтев и не може се закључити између чланова истог газдинства, а ово право могу користити само корисници пензије остварене по основу пољопривредног осигурања – не и остали пензионери, и последњи услов је да кандидат за ова бесповратна средства већ не користи под-

стицајна средства која је за сличну намену давало Министарство пољопривреде.

Образац захтева за доделу средстава може се преузети на интернет адреси www.псп.војводина.gov.rs или у просторијама Секретаријата, у улици Михајла Пупина 16, у Новом Саду.

Пројекти из шумарства и ловства

У Секретаријату нису заборабили ни шумарство и ловство – определили су 41 милион динара којима ће се суфинансирати 62 пројекта и програма који се односе на унапређење шумарства и ловства у Војводини у овој години. У области шумарства новац ће се потрошити на пројекте који се односе на проширену репродукцију шума и пошумљавање нових површина. За унапређење ловства планирана је изградња и реконструкција ловно-техничких објеката, попут ловачких домова, и оних за узгој дивљачи (прихватилишта, појилишта, хранилишта).

На овом конкурсном средства су добили правна лица, удружења грађана и регистрована пољопривредна газдинства. Уговори са корисницима поменутих средстава потписани су почетком августа у згради Владе Војводине а средства ће бити пребачена на рачуне до краја месеца.

Мирослав Мектеровић

ИТАЛИЈАНСКИ ПРИВРЕДНИЦИ У ВОЈВОДИНИ

Енергија, пољопривреда, здрава храна

Ђилберто Тиверон, председник Удружења италијанских привредника у Румунији – „Унимпреса Тимис“, крајем јула је са својим сарадницима обишао Нови Сад, Кикинду, Кањижу и Зрењанин, где су са људима из покрајинске и општинских администрација разговарали о могућностима улагања италијанског капитала у Војводини.

Италијански партнери су током разговора били највише заинтересовани за инвестирање у областима обновљивих извора енергије, одрживог коришћења пољопривредног земљишта и производње здравствено безбедне хране, али су их занимали и трошкови који су неопходни приликом запошљавања радне снаге, као и обавезе према држави.

М. М.

ЕДУКАЦИЈА ЖЕНА У РУМИ

Самопоуздање је најважније

У оквиру пројекта „Институције у служби права“ у Руми је одржана едукација за 17 жена из ове сремске општине, коју су организовали покрајински Завод за равноправност полова и „Женско активно друштво“ из Новог Сада. Теме четвородневних радионица биле су – пет корака до бизнис плана, како се одбранити од насиља у породици, превентивна заштита од малигних обољења и подизање самопоуздања жена у циљу већег ангажовања у политици.

У групи су се налазиле углавном незапослене или жене повремено запослене по пројектима, као и неколико запослених које су желеле додатно да се едукују.

Добра Радак из ЖАД-а упознала је на почетку учеснице са податком да жене поседују тек један одсто светског богатства, да се међу милијарду ипо сиромашних у свету налази 70 одсто жена, те да се често намећу питања какве су њихове потребе и да ли саме доносе одлуке о свом животу.

Речено је да Војводина предњачи од других делова Србије када је реч о борби против насиља у породици. Од када је та тема отворена, број пријава је повећан, а број случајева насиља у породици смањен у односу на претходне године. Један од најдраматичнијих података свакако је онај да је у 2009. години насилно изгубила живот по једна жена недељно. Насиље у породици, како је речено, није само породична ствар, тако да увек треба реаговати уколико се очу.

Посебну пажњу у Руми изазвала је др Марина Поповић, гинеколог онколог из Института за онкологију Војводине, која је говорила о карциному грлића материце. Готово све жене су имале питања за докторку о вирусу који га изазива, његовом преношењу и могућностима за лечење ове опасне болести. Србија се,

иначе, налази на првом месту у Европи по броју жена оболелих од рака грлића материце на 100.000 становника. Годишње се у Србији открије 1.500 оболелих жена, од којих 500 умре. Међутим, превентивом се ова болест може спречити најлакше од свих других малигних обољења, тако би жене требало редовно да одлазе на прегледе.

Велико интересовање учесница радионица изазвала је и Татјана Малеташки, дипломирана педагошкиња, која је говорила о искуствима жена у Италији, о женама у предузетништву, њиховом економском оснаживању и писању бизнис плана. Учеснице су упознате и са могућностима коришћења кредитних линија за жене. Истакнуто је да се сваки бизнис може научити и да не би требало да бирамо онај који волимо, него онај од којег ћемо моћи да живимо.

После размене искустава и одржаних радионица све учеснице су биле задовољне. Олгица Роговић, која је неколико година без посла, нагласила је да су јој радионице помогле и оснажиле је у намери да започне приватан бизнис за који се припрема.

Меланија Чејић из ЖАД-а истакла је да су жене биле активне и веома заинтересоване, те да су сви задовољни због одличне атмосфере током четвородневног дружења.

– Намера нам је била да жене оснажимо и охрабримо додатним информацијама и радом у групи. Жене су дале легитимитет нашој идеји, тако да из Руме одлазимо задовољне, уверене да смо наш циљ оствариле – казала је на крају Весна Шијачки, директорка Завода за равноправност полова.

Д. Р.

НОВИ САД

Курс енглеског за незапослене жене

Град Нови Сад организује, у сарадњи са Националном службом запошљавања, почетни курс енглеског језика за 150 жена које се налазе најмање један месец на евиденцији незапослених код

новосадске филијале НСЗ. Почетак обуке је планиран за 16. август ове године, а предност међу кандидаткињама, које су за курс могле да се пријаве код својих саветника за запошљавање, имале

су жене између 35 и 50 година старости – од IV до VII степена стручне спреме.

Након завршетка курса, успешне полазнице добиће сертификате.

М. М.

ПОЛОЖАЈ ЖЕНА У СРБИЈИ

Равноправност само на папиру

Више од половине незапослених су жене, а заузимају тек петину руководећих места

Европски покрет у Србији, у сарадњи са „Улоф Палме“ центром и Шведском агенцијом за међународни развој, обавио је истраживање о положају жена у нашој земљи. Резултати истраживања упозоравају да су жене веће жртве транзиције од мушкараца. Законски регулисана равноправност полова више је слово на папиру, јер се регулативе мало примењују у пракси.

Не само ово истраживање, већ и други бројни подаци сведоче о незавидном положају жена, поготово економском, што даље доводи и до бројних, ланчаних последица које могу бити професионалне (уколико је жена уопште запослена), породичне, социјалне и здравствене. Тако је, према подацима Националне службе за запошљавање, у мају евидентирано 835.166 особа које траже посао, од чега су 54 одсто жене. На крају јуна је забележено укупно 746. 848 незапослених, а од тог броја 52, 37 процената су управо

жене. Економска криза је највише погодила педесетогодишњакиње. Тренутно је незапослено више од 120 хиљада жена у педесетим годинама. Оне су посебно угрожене у руралним подручјима, јер је тамо највећа стопа сиромаштва, нарочито у југоисточној Србији. И ранија истраживања тржишта рада су показивала да у структури свих званично неактивних особа већину чине припаднице лепшег пола. Оне су, међутим, ангажованије у сивој економији. Према подацима из 2007. године, од укупног броја непријављених радника у трговини чак 70 одсто су биле жене.

Већина жена се посвећује пре свега породици, или читав живот тражи баланс између професионалних и породичних обавеза. Неретко, чак и кад деца још нису стасала, води рачуна и о својим или супруговим родитељима. Свакодневно пристаје на улогу домаћице, за коју је једном наша угледна професорка универзитета изјавила да је једно од најтежих занимања на свету. Поставља се питање када и како онда жене успевају да се окрену не само свом друштвеном животу него и каријери.

Феномен „стакленог плафона“ не постоји само у нашој земљи. Иако образована, успешна на свим или готово свим животним

ла у Србији до сада није пилотирала ни у путничком саобраћају, ни у привредној авијацији, а ни у војном ваздухопловству, упркос чињеници да имамо и професионалне жене пилоте, али и оне које су као резервни војни официри осамдесетих година прошлог века прошле обуку за војне авионе. Проблемом неједнакости полова интензивно се баве Велика Британија, Ирска, Аустрија и фламански део Белгије, док га Италија и земље источне Европе готово потпуно занемарују. Још увек постоји подела на мушке и женске послове. Жене предњаче једино у просвети, где су плате ниске, опредељујући се за наставничке послове чешће од мушкараца. Оне су на послу педагози потомцима других, а код куће својој деци. Поред образовања, жене се најчешће школују и у областима као што су здравство, нега, уметност и друштвене науке, а то су

пољима, и амбициозна, тај транспарентни плафон не може да премости у вертикали пословног света јер је сачињен од бројних предрасуда. Ти унапред донети судови су неповерење у женске способности које је и довело до маргинализације и омаловажавања њене личности. Према подацима Агенције за службене регистре из 2006. године, изразито је била мања заступљеност жена на руководећим положајима. На позицији директора тада је било 79,2 одсто мушкараца и свега 20, 8 одсто припадница другог пола. Ниједна припадница нежнијег по-

традиционално мање плаћена занимања, што нарушава принцип једнаке плаћености. Овај принцип је код нас први пут уведен Законом о раду 2001. године. С друге стране, степен образовања жена у Србији је изједначен са степеном образовања мушкараца. Може се рећи да смо у нечему ипак једнаки! Али, ако говоримо о броју пријава због тортуре на радном месту, прошле године је удружење „Стоп мобинг“ имало 729 пријава које су поднеле жене, а мушкарци су поднели 177 пријава мање од њих.

Јелена Оцић

ПОВРАТНИЦИ ИЗ БЕЛОГ СВЕТА

Паметан човек брзо учи

Из Аустралије се вратио због свог погледа на живот и зато што је нашем човеку најбоље у завичају

Много се људи са ових простора отиснуло у туђину трбухом за крухом последњих деценија прошлог и у првој деценији овог века. Већина њих мислила је да ће се вратити „чим сагради кућу“, „чим школује децу“, „само да купи пољопривредне машине“, „кад ожени сина“... Многи су то позавршавали и ипак остали далеко од свог краја и свог народа мислећи како ће се бар у пензији вратити.

Један од ретких који је имао план о повратку и остварио га јесте Миленко Стевановић, власник Стеко центра Бијељина и Стеко центра Земун, са представништвима у Хрватској, Швајцарској и Аустрији.

Овај, по рођењу Семберац, а по животном и радном искуству космополита, школовао се у Словенији за грађевинаца и тамо, како рече, лопатао неколико година. Стекао је навику да ради и на тај начин долази до циљева. Годину дана провео је у Ираку, а онда отишао на следећи континент – у Аустралију, с намером да заради одређену суму новца и врати се у стари крај, покрене посао, и остане...

– У Аустралији сам се бавио приватним бизнисом: градио куће, имао путничке агенције, продавао некретнине, био банкар... Много различитих послова

сам имао тамо, али и овде у Србији, где је десетак година моја фирма Еурохемија била једна од најуспешнијих у тој бранши. Такве ствари могуће је постићи ако човек нешто жели, ако је посвећен и улаже све своје знање и напор. Много сам различитих послова у иностранству радио, и још имам жељу да улазим у ново, да учим, да се доказујем. И децу тако усмеравам – да се боре, да не гледају ко је иза њих, него да ли има неко испред њих – говори Стевановић.

Из Аустралије се, кад је остварио финансијски план, вратио, како каже, због свог погледа на живот и зато што је нашем човеку најбоље у свом крају. И да му се деца не одроде. О томе Миленко каже:

– Аустралија је земља која вам на почетку све даје, омогућава живот какав ни на једном другом месту не можете имати, али онда вам узме децу. Они постају Аустралијанци, живе свој живот, одроде се од вас, што никако нисам желео да се деси мојој породици. То је сасвим другачија земља, коју не можете упоредити ни са једном у Европи. Тамо је другачији систем пореза и осигурања; пензија није минули рад него социјални статус, јер кад човек напуни 60 година добија пензију, без обзира на то да ли је радио или не. А човек који је довољно богат не добија пензију, мада је радио – објашњава Стевановић.

Каже да га при покретању послова у Републици Српској и Србији није много намучила администрација, објашњавајући то својом решеношћу да успе.

– Оно што закон једне земље тражи мора да се испуни. У почетку, кад дуго одсуствујеш из своје земље помучиш се, и погрешиш, али паметан човек брзо учи, поготово на својим грешкама – осмехује се овај пословно веома успешан човек.

Главни производ његове породичне фирме су монтажне и куће од дрвета, све популарније брвнаре, око којих се посетиоци сајмова на којима излаже радо задржавају.

– Кад сам улазио у посао са кућама размишљао сам како да стигнем до што већег броја потенцијалних купаца. Знао сам да свако од нас негде у дубини душе сања да има своју викенд кућу или дом, а да многи то себи не могу да приуште. Наша пословна политика је производ не за један одсто богатих, него приступачне, јефтине куће чак и за оне који немају готовину него се помажу кредитом. Наш мото је „Вратимо се природи“, тако да правимо куће од дрвета, од смреке коју увозимо из Аустрије и Чешке, добро осушену и обрађену. Дајемо грађевинску гаранцију на три, а конструкцијску на 30 година, што нико други не даје – каже Стевановић, напомињући да је једна њихова брвнара отишла срећном добитнику дневних новина у Републици Српској, а да ће друга, као награда, обрадовати читаоца такође дневних новина у Србији.

Уз потврду оне народне да срећа прати храбре, лепо је, бар повремено, срести некога ко је свој новац, знање и умешност вратио у стари крај, и који шаље јасну поруку да добре идеје и истрајан рад и овде могу дати резултате. **Ика Митровић**

У ВРЊАЧКОЈ БАЊИ ОТВОРЕНО ДЕСЕТАК
МАЊИХ ХОТЕЛА

Цене прилагођене свачијем џепу

Према последњим подацима врњачке Туристичке организације, у Врњачкој Бањи у јулу је боравило око 9.000 гостију, у хотелима и у приватној режији. Цене услуга су, кажу, прилагођене свачијем џепу, па се пансиони крећу од 1.260 до 4.800 динара. Од прошле године је, према речима Горана Каравесовића, запосленог у Туристичкој организацији, отворено десетак мањих хотела са мини кухињама у којима се оброци припремају понаособ и када ко жели. Сваки од тих објеката поседује велнес центар, па тако полупансион у трокреветној соби у овим хотелима стаје од 1.600 до 3.300 динара. У Врњачкој Бањи кафа се може попиту за око 50, а за пиво и жестока пића треба одвојити до 100 динара. Специјална болница „Меркур“ нуди широк асортиман својих медицинских и других услуга.

– Бањским гостима је омогућен и тзв. продужени викенд, такође имају могућност да Бању и околину разгледају из авиона по цени од 1.000 динара на сат по особи, могу да се

возе возићем кроз паркове до аутобуске станице и до извора Снежник, а цена карте је 100 динара. Могуће је и изнајмљивање бицикла по цени од 300 динара за сат вожње, док лет параглајдингом кошта 3.000 динара. Организује се и рафтинг низ реку Ибар, за који заинтересовани треба да издвоје 4.000 динара – каже Горан Каравесовић.

Од почетка године до сада било је више веома посећених културно-забавних и спортских дешавања. Недавно је завршен Међународни врњачки карневал који је окупио преко двеста хиљада посетилаца, посебну пажњу изазвао је и Међународни концерт класичне музике у Замку културе, одржане су и бројне изложбе, позоришне представе, разна спортска такмичења.

– Најављујемо и круну свих дешавања, а то је Фестивал филмског сценарија од 10. до 14. августа. Биће, наравно, још манифестација до краја ове године у којој се туристички посленици надају берићетној сезони – каже на крају Каравесовић.

Д. Ивановић

ОТВОРЕНА СЕНЗОРНА СОБА ЗА ДЕЦУ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ У НОВОМ САДУ

За правилан доживљај света

Школа за основно и средње образовање „Милан Петровић“ у Новом Саду добила је сензорну собу која је намењена терапији деце и младих са претераном или смањеном сензорном осетљивошћу. Они ће у њој правилно развијати доживљај спољашњег света. Соба је, такође, погодна за контролу агресије и увођење ове деце и омладине у фазу релаксације. Наиме, коришћењем умирујућих звукова природе, оптичких влакана, пројектора, воденог стуба у боји са рибицама, и ароматерапије у њој се стимулишу чула вида, слуха, додира, и доводе се у нормалу осећаји ове хипер и хипосензитивне деце и омладине.

Средства за опремање поменуте сензорне собе, у износу од милион динара, обезбеђена су путем слања СМС порука корисника компаније Вип мобил, који су се прикључили хуманитарној акцији коју је овај оператер, у сарадњи са Народном канцеларијом председника Републике Србије, покренуо крајем прошле године. У оквиру овог пројекта сензорну собу су већ добиле сличне установе у Београду, Јагодини и Сомбору. Опрема је увезена из Велике Британије, а стручну помоћ за реализацију пројекта и обуку 20 терапеута пружио је Центар за смештај и дневни боравак деце и омладине ометене у развоју из Београда.

М. Мектеровић

БРЖЕ НА ДВА НЕГО НА ЧЕТИРИ ТОЧКА

Време ради за бицикл

Повратак заборављеним вредностима старинског превозног средства уочљив широм планете, поготово у њеном богатијем делу

Док возило стоји, па се је-два помери, негде на некој загушеној саобраћајници или мосту (што се нас тиче, машта не мора да иде даље од београдске „Газеле“) путници, свеједно да ли стешњени у крцатом градском аутобусу или заробљени у сопственом аутомобилу, могу само са завишћу да посматрају привилеговане суграђане како безбрижно је-зде поред њих претичући безнадежно дугу колону.

Нису то они привилеговани на које би се одмах помислило, ушукани политичким или финансијским статусом, разбашкарени у лимузинама са затамњеним стаклима. Усред саобраћајног хаоса, када дође до колапса, ни полицијска пратња више не помаже. Све стаје осим пешака и – њих на два точка, бициклиста.

Бицикл је слобода, један је од модерних и по много чему прикладних слогана везаних за превозни изум стар близу два столећа, у употреби од краја 19. века, омасовљен почетком двадесетог, од тада непрекидно коришћен, али уједно и потискиван аутомобилском конкуренцијом, да би тек последњих година био поново откривен. Сада се увелико, и не без разлога, говори о бициклистичкој револуцији 21. века.

Реч није само о појединачним изборима, личним укусима и хобијима, већ о планетарном тренду. Монреал, Париз, Лондон, Вашингтон, Барселона, Берлин, Копенхаген ... све је дужа листа градова који се опредељују за јевтино, једноставно и здраво решење саобраћајно-еколошких проблема и у којима бицикл због својих немерљивих предности постаје интегрални део јавног градског саобраћаја.

У Лондону је 2010. званично проглашена Годином бицикла, што није изненађујуће с обзиром на то да је градоначелник Борис Џонсон страствени бициклиста и још пре два лета је (додуше годину дана после Париза) лансирао пројекат градске вожње на два точка у који је тада уложено 55 милиона фунти. Ове године сума је удвојачена на 111 милиона. Грађанима и туристима на располагању је, на 400 станица, 6.000 бицикала по симболичној цени, уз посебну погодност да после коришћења унајмљени бајк могу да оставе на најближем пункту, а не тамо где је и узет.

„Сведоци смо правог бума“, цитира лондонски „Индипендент“ Ијана Дрејка, првог човека британске бициклистичке организације, који ову тврдњу поткрепљује податком да у Британији близу два милиона људи (1,88) вози бицикл бар једном недељно, а амбиције су да се до 2013. још један милион грађана подстакне на овај вид активности.

Посебно је значајно што употреба расте у саобраћајним шпичевима. Тренутно, осам одсто становника централног Лондона на посао одлази бициклом што није мали постотак, а процењује се да ће он временом и расти. Ипак, то су

скромни показатељи у поређењу са Копенхагеном и процентом од 37 одсто запослених, а циљ градских власти је да до 2015. половина становника главног града Данске користи бицикл до радног места и назад.

Више бицикала, мање аутомобила. У Копенхагену је број моторних возила у

протеклој деценији смањен за 30 хиљада, са 319.000 (2002) на 289.000 (2008). Аутомобили се мање користе, па се мање и купују.

У Британији је у последње три године забележен пад продаје од 13 одсто, док је истовремено тражња за бициклима порасла за 25 одсто. Светска статистика нуди нека занимљива запажања. У свету сада има укупно милијарду бицикала, двоструко више него аутомобила, док је не тако давно ниво производње био изједначен. Средином шездесетих година из фабрика је годишње излазило око 20 милиона аутомобила и исто толико бицикала, да би отад кривуља знатно порасла у корист двоточкаша и попела се на сто милиона, док се у аутомобилским погонима укупно склопи 42 милиона возила. Највећи светски произвођачи су Кина, чак 60 одсто, затим Индија, земље Европске уније, Тајван и Јапан. Кина, међутим, бицикле више извози него што користи. У Пекингу је удео бицикла у градском превозу износио крајем деведесетих 60 одсто, а 2002. само 20 одсто.

Кинези су у међувремену забележили фасцинантан економски скок, тако да одрицање од традиционалног превозног средства може да се доведе у везу са дуго жељеним откривањем нових могућности и уживањем у њима. У свету богатих, правац је супротан. Материјално збринути, лишени егзистенцијалних проблема, становници најразвијенијих земаља враћају се једноставним стварима и новим старим вредностима.

Чињенице су убедљиве и показују да највећу километражу на два точка током године остварују припадници горње петине на скали остварених примања. Јер, руку на срце, возња бицикла ништа не кошта, половни двоточкаш може да се купи и за 50 евра, или пет хиљада динара код нас, али има их и по хиљаду и више евра, плус додатна опрема, да не спомињемо фантастичне бициклистичке туре из ексклузивних туристичких понуда. Али, на крају крајева, то је ствар избора.

Непобитно је да је бицикл као средство универзално приступачан, лак за управљање, научи се једном за свагда и, као у случају пливања, никад не заборавља, погодан је и здрав за све од седам до седамдесет седам, а ко не може да приушти обилазак Балатона, дунавску руту од Аустрије до Црног мора, путељке Холандије, висове Шкотске, забити Вијетнама, врлети Боливије или шта се све не нуди као авантура на два точка, може да спакује сендвич и флашу воде, седне на свој бицикл и са Дорћола, Бановог брда, Новог Београда, Врачара, одвезе се на Аду. И ужива. Бесплатно.

Данка Драгић

АКТИВНИ И У ТРЕЋЕМ ДОБУ

У здравом телу млађи дух

Будући да телесна активност утиче повољно и на ментално и на физичко здравље, стручњаци је посебно али и дозирано препоручују особама у трећем добу. Лекари наводе да различити видови рекреације помажу у превенцији и лечењу остеопорозе, дегенеративних реуматоидних стања зглобова, удова и кичме и мишићне болести. Редовно физичко вежбање спречава и помаже лечење шећерне болести а ако се примењује према савету лекара, утиче и на јачање срчаног мишића.

Већина Швеђана, на које би када је реч о рекреацији требало да се угледају и друге нације, придржава се правила да године не ограничавају физичку активност, него само интензитет те активности. Да никад није касно да се почне са вежбањем, показује и податак да су Швеђани народ са најмањим процентом гојазних особа, а код њих и пензионери имају развијен широк спектар активности.

Треће доба изискује рекреацију примерену здравственом стању и годинама. Зато се препоручују свакодневна гимнастика, партерске вежбе, возња собног бицикла, уз не превелико напрезање. Али, на првом месту се саветује пешачење. Током вежбања не треба журити, а за почетак је довољна краћа шетња или пењање уз петнаестак степеника. Корисне су и вежбе равнотеже које подразумевају лагано премештање тежине с ноге на ногу, а затим наизменично издизање на прсте и пете.

Група је, међутим, увек јача од појединца. Она помаже у социјалним односима, брани нас од усамљености и гаји такмичарски дух и у позним годинама. Прикладне групне спортске активности, као што су шах, пикадо, боћање, риболов, стрељаштво или, пак, плетење важне су за очување физичког и менталног благостања које доприноси квалитетнијем животу и осећају задовољства.њ

Новац није пресудан уколико неко и у позним годинама жели да се бави спортом, најважнија је воља. У Сокобањи ће се од 29. септембра до 3. ок-

тобра организовати Трећа олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба. Очекује се учешће око хиљаду рекреативаца који ће се такмичити у различитим дисциплинама. Све врсте спортова су прилагођене психофизичким способностима особа које имају више од шездесет година. У оквиру националне кампање „Спорт је за сваког“, која траје током целе године, поред осталог предвиђено је да се у светској недељи пешачења организује Дан пешачења – једнодневни програм намењен свима, без обзира на пол и узраст, који су заинтересовани да препешаче задату маршруту. Дан пешачења ће бити одржан почетком октобра, а у првој декади октобра организоваће се и фестивал који обједињује неке од наших традиционалних спортова. Спортски савези организују разне програме као што је рекреативно пливање за треће доба којим могу да се баве и жене и мушкарци. Најзад, могуће је и у сопственој режији организовати мини спортске турнире. Довољно је да се окупе пријатељи или комшије, а са унуцима је можда задовољство и највеће.

Ј. Оцић

У ТУРСКОЈ БОЛНИЦИ АЦИБАДЕМ МАСЛАК ОПЕРИШУ СЕ И ОСИГУРАНИЦИ ИЗ СРБИЈЕ

Кад је домаће срце страни пацијент

Срчани болесници из Србије, којима је потребан бајпас или уградња срчаних залистака (валвула) те операције могу да ураде у турској болници Ацибадем Маслак, о трошку здравственог осигурања. До сада је такву могућност искористило 35 од пријављених око 80 срчаних болесника, а од краја јуна, сваке две недеље у Истанбул путује нова група

Др Цем Алхан са пацијенткињом

На операцију срца у Србији (подаци до маја месеца) чека 2.700 болесника. Највише пацијената, око 2.200, на листи је Института за кардиоваскуларне болести Дедиње. Да би се скратило време чекања до интервенције, Републички завод за здравствено осигурање уговорио је лечење наших болесника у Турској. Цена захвата, авио превоз за пацијента и пратиоца, припреме, као и постоперативни опоравак у болници (до седам дана) износи 4.700 евра по пацијенту.

Свим пацијентима са листе чекања Завод је упутио допис у коме су им понуђене три могућности – да сачекају операцију у некој од домаћих кардиохируршких установа, да буду оперисани у приватном Београдском клиничко-болничком центру или да неопходни хируршки захват обаве у турској болници Ацибадем. Попуњен анкетни лист вратило је 1.100 пацијената, од којих се око 300 изјаснило за Београдски КБЦ, а 80-ак за Турску.

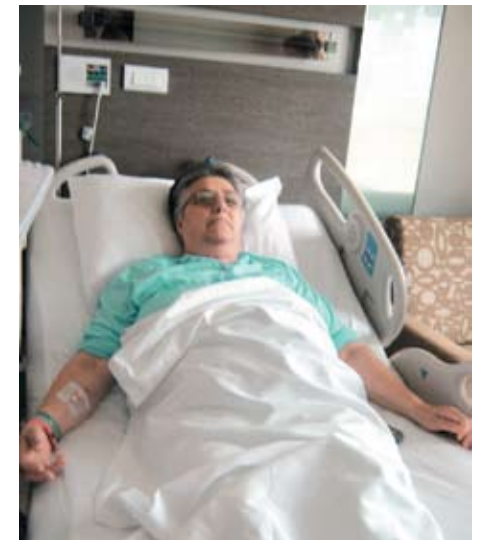
Владан Игњатовић, помоћник директора РЗЗО, истиче да се број заинтересованих за операције у Турској повећава из дана у дан.

— Били смо принуђени на овај корак, али чим буду повећани капацитети у Србији, наши болесници биће оперисани у земљи, а не у иностранству. То ће бити могуће тек изградњом Дедиња 2 и Каменице 2, као и кардиохируршке сале у Нишу – објашњава Игњатовић. На питање зашто се РЗЗО одлучио баш за турску болницу, Игњатовић каже да је пресудила – понуда. Јер, Завод је контактирао и клинике у Словенији, Чешкој и Словачкој, али је турски Ацибадем дао најбоље услове – исти квалитет операција одобрено је по двоструко нижој цени.

Др Цем Алхан, начелник одељења кардиохирургије болнице Ацибадем Маслак, у којој се оперишу српски пацијенти, каже да је у контакту са колегама из Србије. Пацијенти долазе на уградњу срчаног залистка или бајпас са комплетном документацијом и потпуно припремљени за ин-

тервенцију. Др Алхан истиче да цени ниво кардиохирургије у Србији у којој се већ педесет година са високим квалитетом обављају кардиохируршке процедуре.

– Долазак пацијената из Србије у Истанбул на лечење само је привремено решење, а надам се да ће Србија ускоро превазићи тај проблем. Према светским стандардима, у односу на број становни-

Ружа Ђукић-Денисов

ка, број болница и лекара, капацитети у Србији требало би да буду довољни за правовремено лечење пацијената са срчаним болестима. Али, распрострањеност срчаних болести код нас већа је него у свету. То је разлог што Србији тренутно недостају капацитети – објашњава др Алхан. Само у болници Маслак

Брже до операције

За разлику од Србије која има 7,5 милиона становника и само четири кардиохируршка центра (тек недавно је отворен пети, Београдски кбц), Истанбул са 15 милиона становника има чак педесет таквих болница. Цела Турска укупно има 70 милиона људи, а око 200 кардиохируршких центара. Тако, иако је Турска једна од земаља која има већу стопу обољевања од болести срца и крвних судова него што је то у свету, због генетске предиспозиције и ниског нивоа „доброг“ ХДЛ холестерола, на операцију се чека максимално седам до десет дана, како у приватним, тако и у државним установама, а њихов Здравствени фонд има уговоре са медицинским кућама у оба сектора.

годишње се ради 500 до 600 хируршких захвата на срцу. Када је у питању смртност, она се разликује према врсти операције. У Ацибадему истичу да проценат морталитета за бајпас (премошћавање крвног суда) износи 0,9 одсто, док је тај проценат у земљама ЕУ 3,5 одсто. Генерално, ако се урачунају и операције на отвореном срцу и најтежи захвати, евро скор је пет одсто, а у Ацибадему око два процента.

Болница Ацибадем Маслак, коју су недавно посетили новинари из Србије, основана је 2009, има 151 болеснички кревет и 15 операционих сала. Као и све друге клинике из ове групе, више личи на хотел него на медицинску установу. Са терасе ресторана пружа се поглед на панораму Истанбула. Ни трага од болничког мириса.

Болесничке собе су заправо пространи и светли апартмани, опремљени апаратима за праћење здравственог стања пацијента и телевизорима. Испред собе, у којој је пацијент сам или са чланом породице, је плочица са именом пацијента, а особље је непрекидно на услузи оболелима. Срчани болесници из Србије, са којима смо имали прилике да у турској болници разговарамо пре операције, не крију задовољство што су се одлучили на овај корак. Услуга је, кажу, беспрекорна.

Сафет Хабибовић (52) из Новог Пазара у Турску је дошао на бајпас операцију, а са њим је допутовала и супруга. Презадовољан је условима и љубазношћу особља. У Институту за кардиоваскуларне болести Дедиње на ред за операцију стигао би јануара 2012. године.

Станоје Дукић (60) из Крупња рекао нам је да је био на листи чекања на Дедињу од септембра прошле године, а на ред би дошао тек 2012. Лекари који су га прегледали у Београду рекли су му да без икакве сумње може да се оперише у турској болници. Он је поручио свим пацијентима у Србији да не оклевају, јер је у турској болници све одлично: лекари, особље, услови.

Ружа Ђукић-Денисов (62) из Бора лечена је у Институту Дедиње од 2008. Са њом је као пратилац стигла и њена кћерка.

– Нисам погрешила што сам дошла. Организација пута, услови лечења премашили су моја очекивања. Особље је љубазно. Они овде и осмехом лече – рекла нам је Ружа којој је, као и Станоју, била потребна операција срчаног залиска.

О пацијентима се води рачуна од доласка на аеродром до повратка у Србију. После дијагностике у Србији они, у пратњи нашег лекара, авионом одлазе у Истанбул, где их на аеродрому чекају наш конзул и представник ЈАТ-а који

Медицински џин

Приватна корпорација Ацибадем, данас водећи здравствени систем у Турској, основана је 1991. и располаже најсавременијом медицинском технологијом. Обухвата 17 здравствених објеката, запошљава 8.500 људи, има 1.200 болесничких кревета, а лечи пацијенте из више од 40 земаља. Под брендом Ацибадем ради девет општих болница, осам медицинских центара, лабораторија, центар за генетску дијагностику, хитна помоћ. Поносни су на бројне европске сертификате и врхунски кадар. У оквиру холдинга постоје још и компанија за пројектовање здравствених објеката, приватно здравствено осигурање и универзитет, а најављено је отварање још три нове болнице.

обављају део посла око добијања виза. Након пасошке контроле, испред аеродрома пацијенте чека аутобус којим стижу до болнице. Тамо им приређују коктел добродошлице и кратку презентацију болнице у којој ће се лечити.

Српским пацијентима на располагању је преводилац, а имају и тв програм на

Сала за зрачење

нашем језику преко сателита и домаћу штампу. Чак и у првом тренутку после буђења из анестезије уз пацијента је неко ко говори српски језик. Наши болесници добијају брошуру на српском са информацијама о коронарном бајпасу и интервенцији на залисцима, као и животу после ових захвата. Осим тога, добијају специјални корсет за грудни кош (који носе два месеца) и чарапе за спречавање емболије.

Пацијенти одлазе кући седам дана после захвата. По повратку у Србију, сваки болесник јавља се свом кардиологу, евентуално хирургу због прегледа ране, и наставља редовне контроле – баш као и сви који су хируршки збринути у Србији.

Ацибадем има и пет онколошких центара са најсавременијим машинама, сајбер и гама-најфом (ножом), једним од четири робота за операције у свету, унутар-оперативном ЗТесла магнетном резонанцом, линеарне акцелераторе, уређај за брахитерапију (зрачење органа изнутра). Колико је све подређено пацијенту показује и слика дрвећа на таваници изнад стола за зрачење како би им за време терапије било пријатније.

Јасмина Томашевић

Летње салате

Салата од пиринча и пилетине

(за четири особе)

Састојци: 250 г пиринча, 3 парадајза, 3 краставца, печена пилетина (1/2 кг свеже), 300 г тврдог сира, маслине и кукруз по жељи, маслиново уље, сок од лимуна, першун, оригано.

Припрема: Печено пилеће месо исецајте на комадиће, а краставац, парадајз и сир на коцкице. Скувајте пиринч према броју особа за које спремате салату. У охлађени пиринч умешајте коцкице краставца, парадајза, комадиће пилетине, коцкице сира, маслине и кукруз. Помешајте маслиново уље, лимунов сок, першун и оригано, па тиме прелијте салату.

Напомена: Пиринч ће се проверено добро скувати на следећи начин – шољу пиринча ставити у шерпу са 2 чаше хладне воде и укључити на најјачу ватру до тренутка када прокључа. Тада смањити на најмању ватру и поклопити. Оставити тако тачно 20 мин и онда искључити. Оставити на шпорету још 5-6 минута. Током кувања не мешати и не отклапати.

Салата од туњевине са јајима

(за четири особе)

Састојци: 360 г туњевине (3 конзерве), 4 јаја, 4 парадајза, жута паприка, кашика сока од лимуна, 2 кашике слатке павлаке, 150 г киселе павлаке, 100 г мајонеза, 3 кашике сецканих трава (першун, мирођија, влашац), табаско сос, со, бибер.

Припрема: Кувати јаја 10 минута, прелити их хладном водом и очистити. Парадајз и паприку опрати. Парадајз исећи на осмине, а паприку на четвртине, па је очистити од семенки и исецкати попречно на штапиће. За сос од зачинских трава глатко умутити киселу павлаку са мајонезом, слатком павлаком и лимуновим соком. Додати зачинске траве и зачинити сољу, бибером и табаско сосом. Оцедити туњевину и иситнити је виљушком. Потом је помешати с паприком, парадајзом, сосом од зачина и зачинити сољу и бибером. Јаја исећи на четвртине, послужити са салатом од туњевине.

Напомена: После шипка и боровнице, першунов лист садржи највише витамина Ц. Богат је још провитамином А, витаминима групе Б и ретким витамином Б12. Влашац, међутим, спада у природне производе који у себи садрже велику количину гвожђа. Добро га је јести и кад је свеж, а кувани влашац лако варе чак и најосетљивији стомаци. Мирођија, осим што је добар и нешкодљив зачин, благотворно делује против гасова, хемороида, тешкоћа у органима за варење, и доноси миран сан.

Италијанска салата од кромпира

(за четири особе)

Састојци: 1 кг кромпира, 2 главице црног лука, 2 киселе јабуке, 3-4 сардине,

не, 4 тврдо обарена јаја, сенф, сок од 1 лимуна, уље, бибер, со.

Припрема: Скувати 1 кг кромпира, ољуштити и охладити. Кад се охлади, исећи на коцкице. У исецкан кромпир додати ситно исечен црни лук, 2 киселе, ољуштене и ситно исецкане јабуке, 3-4 исецкане сардине, 4 тврдо обарена и исецкана јаја, па све помешати. Кромпир са додацима посолити и побиберити, додати мало сенфа, уља и сок од лимуна. Све измешати, преручити у посуду за салату, додати још уља, украсити першуновим лишћем и послужити.

Напомена: Раскуван кромпир губи хранљиве састојке и зато му ваља током кувања додати мало соли и кувати га на пари, а пошто је највише беланчевина

испод саме коре, водити рачуна приликом љуштења. Најбоље је кувати га са кором.

Салата од бораније

(за четири особе)

Састојци: 500 г бораније, 2 шаргарепе, 1 мања главица црног лука, 1-2 чена белог лука, со, јабуково сирће, мало уља, сецкан першунов лист.

Припрема: Боранију очистити, исећи на мање комаде и обарити у сланој води, као и очишћену шаргарепу. Након тога оцедити. Шаргарепу такође након барења исећи на мање комаде и ставити у чинију. Исецкати ситно црни и бели лук и додати у барену боранију. Зачинити сољу, уљем и сирћетом и све измешати. Посути сецканим першуновим листом и најбоље послужити охлађено.

Напомена: Боранија је добар природан антиоксиданс, корисна код превенције и лечења разних болести. На организам делује слично инсулину, а помаже и излучивање отровних материја. Али, боранија се мора кувати пошто некувана има штетне састојке.

Чупава салата

(за шест особа)

Састојци: 4-5 кромпира, 2 киселе павлаке, 200 г мајонеза, кашичица сенфа, 4 јаја, 200 г шунке, качкаваљ по жељи.

Припрема: Обарити 4-5 кромпира у сланој води и изрендати, па преко тога нанети премаз који се припрема од 2 павлаке, 200 г мајонеза и 1 кашичице сенфа. Преко тога изрендати четири обарена јаја, па наређати 200 г изрендане шунке, па опет преко тога остатак премаза, и на крају се одозго може изрендати качкаваљ или јаја.

Напомена: Кисела павлака је богата беланчевинама, минералима и витаминима, али и zasiћеним мастима, па би гојазне особе, као и оне са здравственим проблемима требало да је избегавају. Мајонез, такође, није штетан ако се једе умерено, а за оне који посте одавно се производи варијанта без јаја, као и нискокалорични мајонез прилагођен дијабетичарима.

ПРИЧАЛА МИ МОЈА БАКА

Сезона стењања каиша

Монопол хоће да продаје скупље, а да откупи што јевтиније. Може му се. И све то, као и обично, дете моје, пуца по леђима потрошача.

Већ сам, љуби те баба, досадна самој себи кад се ишчуђавам око свега и свачега у овом модерном добу. О нечему продиванимо и на шору, али понекад чак ни кум Стева не може да разјасни нека питања, па њих запишем да ми их растумачиш кад дођеш.

Скоро сам чула како су Уједињене нације донеле резолуцију којом се свим људима света признаје да имају право на чисту пијаћу воду, и да је то једно од основних људских права. Шта је ту требала резолуција – ко да се закључује светски мир па се покупили да заседају о томе. Па и свака баба зна да две трећине нашег тела чини вода, и да човек може без хране да преживи неколико недеља, а без воде би умро за неколико дана.

И тако они донесоше ту резолуцију што сам се зачудила; али кад сам мало опширније почела да се занимам за то, запрепастила сам се. Нисам могла ни сањати да би неко могао бити против. Кад оно, Америка, Енглеска и Канада су се, пишу новине, нарочито трудиле да спрече гласање, док су се представници 40 индустријски јаким земаља уздржали.

Буди Бог с нама! А Светска здравствена организација у којој седе и њини представници донела је неке миленијумске циљеве што предвиђају и да се за половину смањи број људи који немају приступ чистој води. Близу 900 милиона људи на кугли земаљској сања о чистој води за пиће, а сваке године умире више од два милиона – јер немају чисту воду, или од болести које се преносе зараженом водом. И највише страда нејач. Недостатак здраве воде убије више деце него сида, маларија и мале богиње заједно.

А они им не би признали право на чисту воду! Уместо тога, чедо моје, у неразвијене земље пресељавају фабрике прљаве технологије, електронски и нуклеарни отпад, уништавајући шансе за живот људима, биљкама и животињама.

Сад наишле и ове поплаве, клизишта и пожари који пустоше велика пространства... У Русији су букнули пожари пред саму жетву – сељачки зној нестао је у јари. Е сад, не брине се светска берза због руског сељака и државе, него што је Русија трећи по величини извозник, па ће понудити можда за трећину мање пшенице. Истина, њихов пољопривредни министар каже да се то неће десити, пошто је извозна тржишта лако изгубити а тешко опет освојити.

Али, белосветски шпекуланти већ су кренули у откуп пшенице, рачунајући на добре зараде. Кум Стева је видео на компјутеру да је цена тоне пшенице на европском тржишту 200 евра, а прочитао је и да се спомиње глобална пољопривредна криза, због које ће бити несташице и поскупљење хране у свету. Због скупље пшенице порашће цене хлеба и свих производа у којима се користи брашно.

Али ће, љуби те баба, бити скупље и месо – живинско и друго, ди год се стока храни житарицама. А то ће повући и производе од меса, па ће потрошачка корпа у свету добрано поскупети.

Код нас, кажу одговорни, прошлогодишње залихе и ново жито прелазе два милиона тона, а Србији за потрошњу треба 1,6 милиона тона хлебног жита. Још само да се договоре око цене и рока исплате произвођачима пшенице, и да онемогуће произвођаче хлеба и других производа да зидају високе цене, а трговце да придају велике марже.

Јер се плашимо, чедо моје, да ће леба бити довољно, али да га се неки неће најести.

Као ово с млеком. Тих 500.000 крава музара дају довољно, али оног најјевтинијег, које купују сиротиња и пензионери, слабо има у радњама. Монопол хоће да продаје скупље, а да откупи што јевтиније. Може му се. И све то, као и обично, дете моје, пуца по леђима потрошача. У најави су поскупљења уља, шећера, брашна, воде, алкохола, меса, слаткиша...

Прочитала сам да је евро пре годину дана био 93 динара, а данас је 106; да је просечна плата у јуну ове године за 2.400 динара већа него лане, а уствари за 20 евра нижа. Зар да ти, љуби те баба, спомињем пензије? Кад плате губе вредност, пензије још и више. Нама пензионерима „сезона стењања каиша“ траје већ годинама!

Унука ИКА

Италија: реформа без буке

Како је влада Силвија Берлусконија успела да помери границу за одлазак у пензију, а да томе аплаудирају чак и синдикати

Реформа пензијског система на свим меридијанима једна је од најнепопуларнијих социјалних мера, јер подразумева одузимање неких од већ стечених права, тражи да се ради дуже да би се, кад радни век престане, примало мање и слично. Али све владе, између чекића буџетске стиске с једне, и наковња демографије (да пензионери, хвала богу, живе све дуже) са друге стране, по правилу немају избора: на досадашњи начин се више не може.

Колико су промене непопуларне показали су протеклих месеци примери две старе европске (и ЕУ) нације, Грчке и Француске. Тамо су реформе, које подразумевају померање старосне границе за престанак рада и смањивање постотка пензије у односу на плату, спроведене уз жестоке отпоре.

У Грчкој је одржана серија генералних штрајкова који су на моменте паралисали земљу кад је то себи најмање могла да приушти, суочена са неопходношћу да спроведе радикалну штедњу и болну фискалну реформу. У Француској, која има традицију „покрета отпора“, пензиона реформа је такође извела масе на улице: генерални штрајк је, како су се хвалили организатори, тамо мобилисао два милиона људи.

Због тога је крајем јула као изненађење дошла вест да је у Италији повучен још један важан потез у готово континуираној реформи националног пензијског система (претходне измене начињене су 1995. и 2007), а да због тога нико није протествовао! Неки синдикати су то чак и похвалили као „одговоран потез“ у време када свуда преовлађују бриге око уравнотежења јавних финансија и довођења у склад потрошње са могућностима.

„То је корисна интервенција која ће додатно стабилизovati пензијски систем“, изјавио је Доменико Порети, лидер умереног УИЛ синдиката.

Против реформе која поштарава услове за одлазак у пензију, подижући старосну границу за престанак рада, нису протествовале чак ни опозиционе партије, нити је око тога прављена бука у штампи.

Како је Силвију Берлусконију пошло за руком оно што није успело Саркозију или грчком премијеру Папандреуу – да ову врсту промена спроведе без дана протеста или демонстрација?

Неки то објашњавају чињеницом да се промене неће осетити одмах, већ да имају „одложено дејство“ – прве ступају на снагу тек 2015, а нови систем ће у потпуности заживети кад у пензију буду одлазили они који су тек почели или данас почињу да раде: 2050. године.

Кључна промена је да ће се у Италији у пензију одлазити три године касније: мушкарци са 68, а жене са 63 године и пет месеци. Према постојећем, иначе веома компликованом систему, у пензију се могло са 65 година живота кад је реч о мушкарцима, док су жене могле да престану да раде, без обзира на године стажа, кад напуне 60.

Нико се због овога није узбудио, пре свега јер то неће одмах осетити, али и зато што су у систем уграђени и својеврсни „амортизери“ – они који наврше 40 година радног стажа моћи ће у пензију без обзира на године живота. Питање је, међутим, да ли ће то заиста и хтети, с обзиром на растући тренд свуда у свету да се у радном односу, због веће финансијске сигурности и већег стандарда који доноси плата у односу на пензију, остаје што је могуће дуже.

То се сматра корисним и за ширу економију јер је реч о људима који имају знање и искуство па се опција да се у пензију не иде обавезно кад се напуне прописане животне године све чешће уграђује у поједина национална законодавства. Такво правило ће, према недавној најави, почети да од идуће године важи и у Великој Британији.

Иако одложеног учинка, најновији потез у италијанској реформи донеће сасвим опипљиве уштеде. Према рачуници тамошњег Националног пензијског института (ИНПС), током следећих година (и деценија) уштедеће се 86,9 ми-

лијарди евра. Италијанска влада је, иначе, у пакету широк мера штедње које треба да јој сачувају 25 милијарди евра, предвидела трогодишње замрзавање плата у јавном сектору, смањивање буџета сваког појединачног министарства за 10 одсто, кресање финансија за

локалне пројекте и одлучније сузбијање избегавања пореза.

Ово, истина, није игнорисано на начин на који је „испод радара“ прошла пензијска реформа: глас протеста дигле су судије, дипломате, запослени у државном здравственом систему, и други који плате при-

мају из државне касе (међу њима и кустоси музеја).

Али то ипак није наишло на солидарност већине Италијана који ове државне чиновнике, без обзира на гламур послова који обављају, сматрају ионако привилегованим и превише маженим и паже-

ним. Берлускони, који има широк брига око опстанка владе (кабинети у Италији нису баш роба са дугим роком трајања), успео је тако да побере аплаузе у централи ЕУ, пре него што се, евентуално, ускоро поново суочи са бирачима.

Милан Бекин

Професије које ће најбрже нестати

У прошлом броју писали смо о професијама које имају будућност. У овом броју пишемо о пословима који полако али сигурно ишчезавају

Актуелни и будући развој донеће не само настанак нових послова него и све мању тражњу, па и нестанак низа постојећих професија. Нова технологија увек је покретач промена, убрзањем технолошке револуције нестају многи производи и услуге, те су и промене на тржишту послова све брже.

Како кажу неки аналитичари, „у 21. веку планета Земља ће обући електронску кожу“, па је, руковођен тиме, амерички истраживачки сервер Инвестопедиа, у сарадњи са познатом интернет фирмом Јахоо, начинио списак девет најугоженијих професија.

1. Благајник у банци – Банкарске услуге су све траженије, али пре свега виртуелне. Нараста обим електронских операција, смањује се обим рада на шалтерима банака, посебно што се тиче готовине.

2. Архивар службених докумената – Све институције смањују класичну „папирологију“, електронски документи замењују папирне а архивари се преквалификују у „администраторе електронске базе архивских материјала“. Тако су некадашње огромне архиве, које су затрпавале канцеларије и ходнике, сведене на ормарић са дисковима.

3. Запослени на телефонској централи – И најмања компанија може данас себи да приушти увођење софистицираног телефонског система који преузима позиве ка одређеним службама и појединцима. Одавно је већ прошло и време када су били актуелни вицеви о онима који нису схватили да не могу да разговарају са говорним аутоматом.

4. Административни радник – До сада је човечанство сакупљало и гомила невероватне количине података и евиденција који су се претварали у ар-

хиве енормних размера. Као и класични архивари, постаће излишни и они који записују податке и попуњавају разне формуларе и табеле јер је дигитална технологија одавно освојила и област прикупљања и обраде података.

5. Разврставање, тријажа папирне поште – И даље се произукује мноштво класичне поште, мада „многе поште не звоне ни једном“, већ све чешће шаљу е-маилове клијентима са обавештењем да треба да преузму класичну пошту. Сама пошта ће бити разврставана према кодним линијама које ће стварати аутомат.

6. Развијање филмова и израда фотографија – Томе је већ практично крај, дигитална фотографија је дефинитивно „прегазила“ класичну, којој остају само неке „специјалне наруџбине“.

7. Запослени у туристичким агенцијама – Интернет нуди приступ свим информацијама, захваљујући чему постаје сасвим лако самостално организовати сопствени одмор и било какво путовање. Туристичке агенције ће се убудуће све више бавити само припремом и организацијом дужих и комплекснијих путовања на захтевније дестинације.

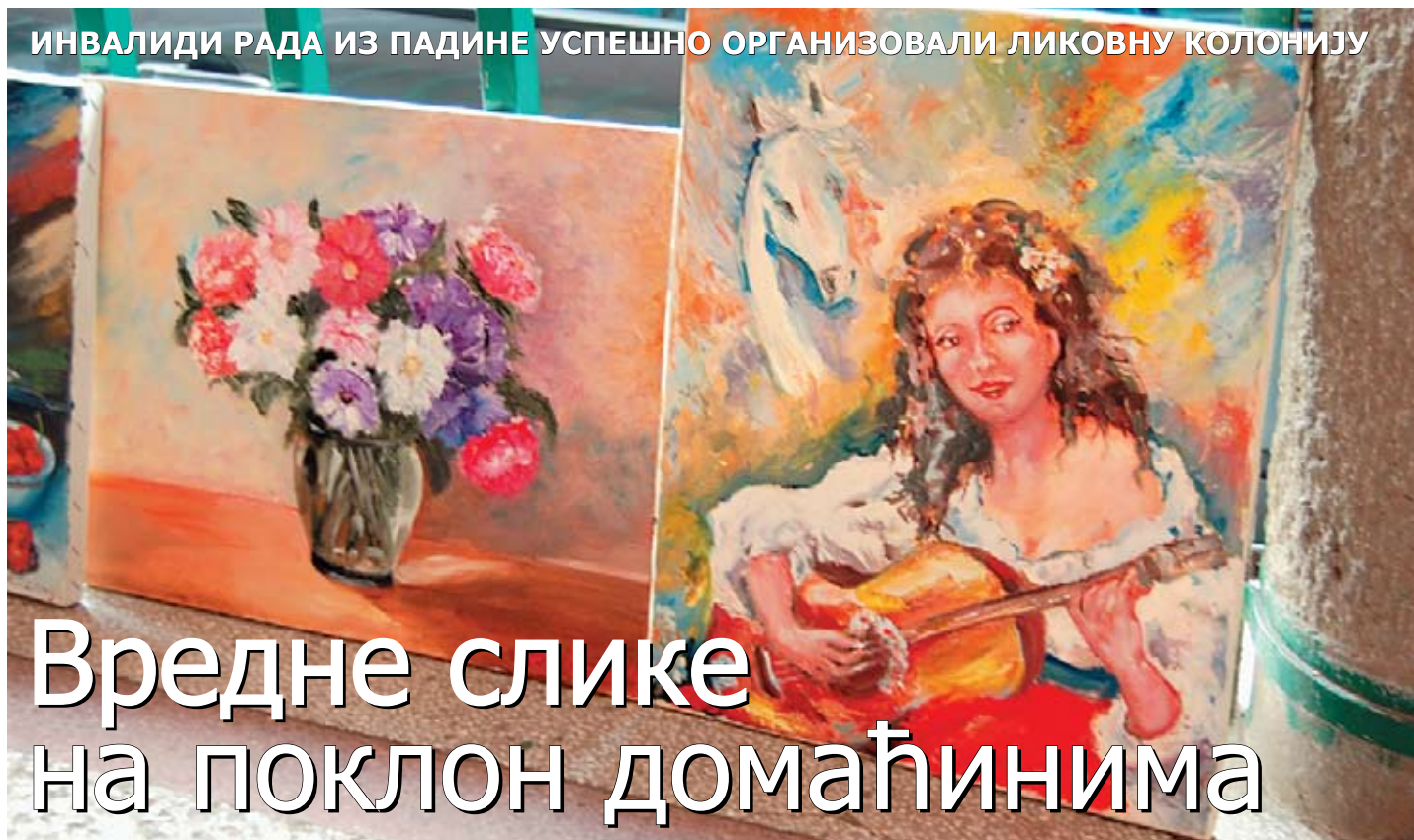
8. Произвођачи и продавци ручних и зидних сатова – Без ручних сатова лако се може, сви мобилни телефони престано показују време, као и дигитални дисплеји у аутомобилима, а све их је више и на јавним местима, који уз тачно време садрже и још неке актуелне информације. Сатови ће се носити само као декорација и из навике.

9. Запослени у ДВД клубовима – Као што су нестале видеотеке које су 80-их и 90-их година прошлог века изајмљивале видео-касете, тако, чак и брже, нестају видеотеке које позајмљују ДВД јер се све може јевтиније и комфорније наручити од куће преко интернета и кабловске телевизије.

Дакле, знајући све ово, они који тек планирају своју будућност треба да на време уоче тренд, улажу у нове технологије и науче законе тржишта, али да се ипак припреме и за негативне последице и увек буду спремни за брзу промену делатности.

Милан Лазаревић

ИНВАЛИДИ РАДА ИЗ ПАДИНЕ УСПЕШНО ОРГАНИЗОВАЛИ ЛИКОВНУ КОЛОНИЈУ

Вредне слике на поклон домаћинима

Међу учесницима и светски познати сликари наивне уметности

Уаранжману Општинске организације Савеза инвалида рада Ковачице и њене Месне организације из Падине одржана је последњег дана јула, у Падини, ликовна колонија на којој је учествовало преко 30 сликара. Интересантно је да су инвалиди рада први пут организовали овакву манифестацију, мада делају на простору који је прави расадник стваралаца наивног сликарства надалеко познатих широм Европе и света. Најмногобројнији у колонији били су уметници кичице из Падине и околине, али позиву су се одазвали и сликари из Панчева, Београда и Старе Пазове.

Колонију су обишли и гости: Стана Свиларов, председница СИР Војводине и Станко Нимчевић, председник СИР Суботице и функционер покрајинског и републичког СИР-а, као и делегације општинских организација Савеза инвалида Старе Пазове, Панчева, Вршца, Пландишта, Беле Цркве, Алибунара и Новог Бечеја.

Према договору са уметницима, све слике су након завршетка радног дела и изложбе постале власни-

Станко Нимчевић и Јан Бачур

штво Општинске организације СИР Ковачица – укупно 33 уља на платну и 2 графике. Може се са сигурношћу тврдити да је Савез инвалида у Ковачици тако добио веома вредне експонате, јер су их даровали и веома цењени и афирмисани уметници као што су Јан Бачур и Ана Котвашова, који су били позивани и излагали у највећим светским метрополима. Јан Бачур, седамдесет-трогодишњи пензионер из Падине, који је излагао од Београда и Новог Сада, преко Братиславе и Прага, Париза, Лондона, па до Мексико Ситија... ангажовао се и у набавци боја и платна, и осталих материјала за рад уметника, како би олакшао посао организаторима ове ликовне колоније.

Према речима Марци Ђуриша, агилног председника Општинске организације СИР Ковачица, они ће ова донирана ликовна дела излагати у августу у Пландишту, а у септембру у Суботици, у којој ће бити, како су нас информисали Стана Свиларов и Станко Нимчевић, изложене слике са свих до тада одржаних ликовних колонија које су организовали инвалиди рада у Војводини. Наравно, треба рећи и да су све ове манифестације одобрене и суфинансиране као пројектоване активности инвалида рада из Министарства за рад и социјалну политику.

Мирослав Мектеровић

ЧАСОВНИЧАРИ ГУБЕ ТРКУ С ВРЕМЕНОМ

Занат за тачно време

Код механичких сатова је поред поправке потребно да се ради и редовно одржавање, односно чишћење и подмазивање

Иако сви бројни сатови у часовничарској радњи у Сарајевској улици истоветно и прецизно показују време стварајући чудесну тик-так музику, на својеврстан начин овде време стоји. Док се казальке на њима померају, одају утисак као да одбројавају последње дане још једног у низу старих заната. Атмосфера која овде влада, стаклени пулт, прегршт ситног алата, каишчићи и наравно зидни и ручни сатови чувају успомену на дане када је сајција било углавном дигиталне технике иронично губи битку с временом јер у Београду у последњих тридесет година није отворена ниједна радња за поправку и сервисирање сатова. Истовремено, већи број њих је затворен.

Проблем чак и рекламни сат

Крајем шездесетих година прошлог века, када је ово мајсторство било веома цењено, Момир Милешевић, данас власник радње, обучавао се за сајцијски занат на углу Вишеградске и улице где и сада ради.

– Некада је постојала Школа ученика у привреди коју сам похађао, а обукао ме је мајстор Дејан Мичић са којим сам радио до његовог одласка у пензију 1984. године, и кога сам наследио. Када сам почињао да учим само је у Сарајевској улици било четири радње, а у њима укупно девет радника. Сада постоје две, и има нас тројица који радимо. Имам срећу да мене има ко да наследи јер за две године идем у пензију. Са мном ради најмлађи часовничар у граду којег сам ја обукао. Наступила су веома

тешка времена за занатлије. Овде је постојао рекламни сат од када је и радња отворена. Пролазници су били навикли на њега, али сам морао да га скинем јер поред свих других издатака нисам могао да плаћам још и дозволу за светлећу рекламу коју ми је инспекција тражила. А посла је све мање – наводи Момир Милешевић.

Часовничар Момир пореди некадашње и садашње пословне прилике и наводи само један разлог услед којег радња још опстаје.

– Некада је овде било часовничарско-златарско предузеће "Јувела" које је добро пословало. У радњу сада дневно уђе око петнаестак муштерија, али само седам, осам њих тражи услуге које могу да наплатим. Инересују се, постављају питања и на томе се обично све заврши. Једини разлог зашто још увек радимо је што је простор моје власништво и не плаћам кирију. Данас је сат више врста накита, продају се чак и на улици и пијаци. Кад се неки део поквари, нема поправке него се купује нови сат или мења комплетан систем. Већина мојих колега је зато прешла на продају – објашњава мајстор.

Без алата нема ни сата

Иако мере време, ни сатови не могу да га победе, имају свој рок, кваре се, прљају... Наш саговорник објашњава тајне свог заната наглашавајући да је он посебан зато што изискује педантност, сталоженост и стрпљење, управо зато што се ради са деловима сата који су сићушни. Да би то дочарао, показује алат који подразумева све оно што свака кућа има, али изразито малих димензија.

– У основни алат спадају и шрафцигери и пинцете, али употребљавамо мали чекић, мала клешта, четкице, минијатурну стегу... Код механичких сатова је, поред поправке, потребно да се ради и редовно одржавање, односно чишћење и подмазивање. Но, такве сатове мало ко још носи. Трибинт машина је универзални комплет алаткица. Помоћу овог сета се намештају зупчаници, осовине, рубини (лежајеви на сату). Сат се навија помоћу замајца који се помера мрдањем руке особе која га носи. Сатови се чисте у машини која има две стаклене тегле са бензином за чишћење и финије испирање, као и комору за сушење. Наравно, пре него што приступим чишћењу расклапам сат до најпростијег дела. Сви ти делови се ставе у наменску корпицу и истовремено чисте сви заједно. Када су сви делови очишћени, поново га склапам а затим контролишем његов рад. Стављам часовник на апарат за проверу на којем постоји трака на којој се све читава, односно види да ли сат жури или касни. Овај апарат се назива виброграф. Будући да ниједан часовник не сме да буде намагнетисан, свака сајцијска радња има и магнет машину. Она служи за размагнетисање. Данас ретко који сат може да се затвори без пресе, тако да користим и две врсте ове справе, новијег и старијег типа. Најзад, ту је и машина која симулира покрете зглоба и проверава да ли сат беспрекорно ради у свим положајима руке – наводи Момир Милешевић.

Текст и фото: Јелена Оцић

Механички сатови

Цепни и сатови на привеску почињу да се производе у 15. веку а први будилник је настао 1787. године. Примерци првих ручних сатова направљени су у Женеви са идејом да буду декорација, а не корисна направа. Зато су ручни сат током целог 19. века носиле само даме а најпознатији је био израђен за Наполеонову супругу Жозефину. Прве мушке ручне сатове наручила је војна команда 1880. године за артиљеријске официре.

ОДРЖАНА МАНИФЕСТАЦИЈА „ЛИМСКИ ДАРОВИ“

Пријеполџци изабрали најбољега зета

Пријеполџци су и ове године изабрали најбољега међу својих две хиљаде зетова разасутих широм белог света.

Титула „Најбољи пријеполџски зет“ која се, кажу у граду на Лиму, с муком добија а лако губи, припала је Мухамеду – Хамку Ровчанину (58), дрворезбару и сликару из Нове Вароши.

На овогодишњој Зетовијади која је поред такмичења у спремању рибље чорбе и турнира у одбојци на песку саставни део манифестације Лимски дарови, стручни жири није имао ни мало лак посао. У конкуренцији за титулу нашло се чак 18 кандидата из градова у Србији, Црној Гори, БиХ, Италији и Немачкој, али је одлуком Удружења „Лимски дарови“ и Туристичке организације Пријеполџе, као организатора манифестације, за најбољега изабран зет из комшијске Нове Вароши.

– У време када се пословни простори претварају у коцкарнице и пиљаре Мухамед Ровчанин је недавно отворио прву приватну ликовну галерију у Новој Вароши и овом делу Србије. Пре него што се одважио на овај смео корак у време када култура и уметност и нису баш на цени, он се пуних 36 година, као зет, духовно калио у Пријеполџу. Боравећи у тазбини попримио је многе пријеполџке манире, па се његови суграђани из чисте зависти често питају да ли је он стварно рођен и одрастао у Новој Вароши – каже Милан Цмиљановић, председник Удружења „Лимски дарови“.

Мухамед Хамко Ровчанин постао је пријеполџски зет далеке 1974. године када је браком крунисао дугогодишњу везу са четири године млађом Билсеном Геленцић, црнокомсом лепотицом из градског насеља Шарампов. Од тада, каже, Пријеполџе је његов други

дом, а река Лим, поред родног Златара, место непресушне инспирације за уметничке рукотворине које из хобија ствара и поезију коју пише.

– Почаствован сам титулом, мада је овде још увек на снази она народна – ко нема зета, нема ни магарца. Пријеполџе и Пријеполџци су увек имали мудрости и образа, знали за ред, ценили и поштовали своје зетове толико да су их увек гурали на зачеље софре и васпитавали на свој начин. И пред тога за овај град ме вежу

најлепше успомене. Недавно сам у овдашњем Музеју имао и самосталну изложбу својих скулптура у дрвету и уља на платну, а неке од мојих најлепших песама инспирисане су градом на ушћу Милешевке у Лим – каже Ровчанин.

У протеклих шест година, колико се одржава Зетовијада, титулу и чланску карту клуба „Најбољи пријеполџски зет“ понело је 35 зетова са свих континената. У организационим одбору манифестације ове године су решили да направе заокрет и уместо шест до седам, као до сада, од ове године годишње бирају само једног – најзета.

– Решили смо да поштримо критеријуме и зетовима ставимо до знања да није лако понети престижну титулу која им гарантује да ће бар седам дана након избора од стране тазбине бити поштеђени тешких физичких послова. Мада су познавање кулинарства и помагање ташти у кухињи и кућним пословима један од предуслова за доделу титуле, ипак је најважније да је зет привржен граду на Лиму и да га често и радо посећује, али и да његову кандидатуру овери жена родбина – појашњава пропозиције Милан Цмиљановић.

Ж. Дулановић

Најбоља чорба

На такмичењу у припремању рибље чорбе од рибе упецане у водама Лима учествовало је 50 екипа из Србије, Црне Горе и БиХ, а најбољу чорбу скувала је екипа „ВИС Шицало и бабо Џон“ из Пријеполџа. Друго место освојила је екипа извиђачког одреда „Бошко Буха“ из Пријеполџа, а треће екипа „Талпинаши“, такође из града домаћина. Убедљиво најгору рибљу чорбу, према оцени стручног жирија, зготовила је екипа Полицијске управе Пријеполџе.

Најбољи зет: Мухамед Хамко Ровчанин. Учествовало 50 екипа: Такмичење у припремању рибље чорбе

Воћарство неискоришћен ресурс

У Страгарима код Крагујевца одржана је, крајем јула и почетком августа, друга по реду пољопривредно-туристичка манифестација „Шумадијски дани шљиве“. Воћарство је једна од најпродуктивнијих пољопривредних грана у селима у околини Крагујевца, а у тој производњи доминира шљива која је још увек недовољно искоришћен ресурс. У селима око Крагујевца годишње се произведе око 13.000 тона воћа, од чега 70 одсто чини шљива. Шљива је заштитни знак Шумадије, али и њено неискоришћено благо јер се највећи део овог воћа продаје у свежем стању, а јако мали проценат се прерађује, због чега ће локална самоуправа у наредном периоду уложити средства из буџета за аграр управо у прерађивачке капацитете, истакнуто је током манифестације у Страгарима.

Овом приликом додељене су и награде за најлепше песме о Шумадији, Страгарима и шљиви приспеле на конкурс који је расписао организациони одбор манифестације. Стручни жири чинили су песници Добрица Ерић, Милена Јововић и Саша Миленић, а прва награда припала је песнику Рајци Марковићу из Крагујевца. Посебна награда, према оцени жирија, припала је Ратомиру Станојевићу из Беле Цркве, а друга и трећа Веселину Гајдашевићу из Фекетића и Александру Ђорђеви-

ћу из Алексинца. У склопу манифестације „Шумадијски дани шљиве“ одржана је и традиционална „Гулашијада“, у организацији Ловачког удружења „Сребрница“, а организовано је и такмичење у печењу ракије, проглашење најбоље ракије и најбољег казанџије. Генерални покровитељи

ове манифестације су град Крагујевац и Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије.

М. Сантрач

„ЗЛАТНО ЗРНО ШУМАДИЈЕ“

У славу жита и хлеба

У славу жита и хлеба по седми пут је у срцу Србије организована привредно-туристичка манифестација „Златно зрно Шумадије“. Овогодишњи домаћин била је општина Лапово, а житељи ове варошице и бројни гости уживали су у традиционалним производима од пшенице и у изложби народног стваралаштва.

У складу са очувањем и неговањем традиције и народних обичаја на подручју Шумадије, на Тргу Стефана Немање у Лапову излагало се најбоље жито и производи од житарица. Поред изложбе пекарских производа, жене окупљене у удружењу „Моравска шареница“ пред-

ставиле су своје ручне радове. На овогодишњој манифестацији учествовао је и Народни музеј из Крагујевца, а за посетиоце је организована изложба под називом „Од зрна до хлеба“.

„Златно зрно Шумадије“ је манифестација која је попримила традиционални карактер, а наредне године домаћин ће бити општина Кнић. Предлог општине Лапово је да се формира асоцијација жетвених и хлебних манифестација у Србији, а за прво седиште предложена је Суботица. „Златно зрно Шумадије“ званично је уврштено у етно програме Србије.

М. Сантрач

КЊАЖЕВАЦ – БАЗЕН БАЊИЦА

Користе га и спортисти

Многи Књажевчани кад притисну летње жеге, умесно на мору, спас траже у Трговишком и Сврљишком Тимоку или на базену „Бањица“. Овај базен отворен је 1982. године, налази се 3,5 километра од Књажевца, а може да прими 1.000 купача. Базен користи бањску (термалну) воду са извора Ргошке бање, а температура воде је 28 степени; базен је преливног типа, стално снабдевен свежом водом. Користи се за школу пливања, у сарадњи са професорима физичке културе у организацији Туристичке организације. Олимпијских је размера, а поседује и комплекс дечјих базена.

Базен задовољава све потребе за тренинге и такмичења врхунских пливача. Овде је 1992. године одржано државно првенство Југославије у пливању у категорији пионира, јуниора и сениора. Овог лета гости су били чланови пливачке репрезентације

Грчке и Македоније, а скоро сваке године ту се припремају пливачи београдског „Партизана“ и „Црвене звезде“.

Само два километра од базена је Ргошка бања са тем-

пературом воде 30,5 степени, која лечи ишијас, реуму и нека нервна обољења, чију термалну воду користи базен. У погледу хемијског са-става, вода у базену је слабо

сумпоровита са наглашеном радиоактивношћу, па је зато погодна и за лечење деформитета кичме код деце и адолесцената.

Д. Ђорђевић

ЗНАЧАЈАН ДОПРИНОС КУЛТУРНОЈ БАШТИНИ СРЕМА

За нека будућа поколења

Дајана Костић, социјална радница при Центру за социјални рад и кореограф у КУД „Бранко Радичевић“ у Старој Пазови, уложила је петнаест година рада на сакупљање обичаја, песама и игара у Срему. Жеља јој је била да се то отргне од заборава, да се сачува за будућа поколења, забележи, документује...

Савез аматера општине Стара Пазова препознао је вредност овог рада и, уз Месну заједницу и општину Стара Пазова и још неке донаторе, омогућио објављивање њене књиге „Мој Срем“. Стручна јавност и публика у Старој Пазови и другим сремским местима имали су пуно позитивних коментара приликом промоције ове књиге. Написана на више од четири стотине страна, богато је илустрована фотографијама које приказују документарну грађу и народну ношњу каква је била и како данас може да се реконструише, а то је од јако велике ко-

ристи за све оне који се баве игром и који желе да игре из Срема ставе на репертоар.

– Један део је веома богат, то су нотни примери мелодија којих има више од 140, а које сам успела да прибележим. Свака песма има текст и нотни запис. Сви примери народних игара које су се играле на овом подручју такође су за-

бележени, и уз њих је приказан кинетограм, односно писмо за записивање корака, такозвано Лабеново писмо, тако да сви они који се баве игром могу да прочитају како се тај корак игра. Књига садржи више од 1.500 бећараца које сам ја прикупљала – објашњава Дајана Костић.

Ауторка је доста простора посветила основним одликама области, потом обичајима који се тичу годишњег циклуса везано за црквене празнике од једног Божића па до наредне године и оно што је везано за обичаје у животном циклусу човека, значи од рођења па до смрти.

– Сигурна сам да Срем има још бога-тије наслеђе, али ја једноставно ни физички, ни финансијски нисам могла све то да обухватим – објашњава Дајана Костић за коју су фолклор, игра и традиција велике љубави.

А. Банић

ЈАБУКА

На крсној слави и председник Србије

Месна организација Савеза инвалида рада из Јабукe организовала је 2. августа прославу крсне славе, Светог Илије, у својим просторијама у центру села и том приликом успешно су угостили око 70 својих чланова и чланова братске организације из Павлиша и Вршца.

Софија Сабољић, председница Месне организације, доделила је овом приликом и захвалнице за помоћ у активностима СИР-а Јабукe Месној заједници Јабукa, Дому за лица ометена у менталном развоју „Срце у Јабуци“ и организацијама Савеза инвалида рада из Вршца и Павлиша.

По речима Трајчета Стојаноског, члана Скупштине и Надзорног одбора СИР Војводине, пошто је Свети Илија крсна слава и Месне заједнице Јабукa, велика група инвалида рада је, заједно са члановима Удружења пензионера из овог места, дочекала председника Србије, Бориса Тадића, који је тога дана посетио Јабуку и присуствовао обреду сечења славског колача у просторијама Месне заједнице. На позив др Горана Митевског, председника Савета Месне заједнице, и инвалиди рада, на челу са Софијом Сабољић, учествовали су у организацији овог догађаја.

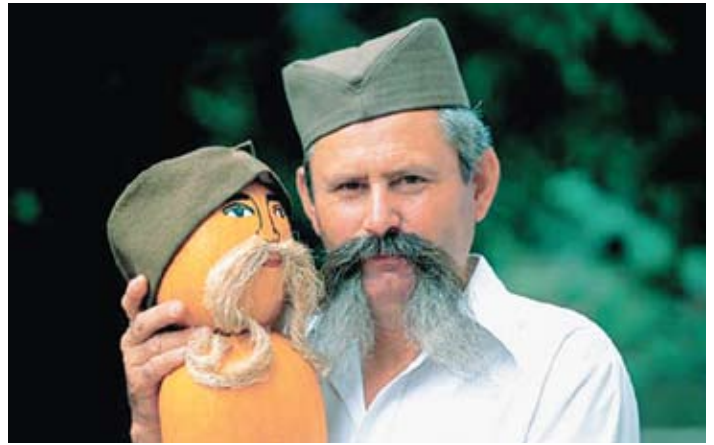
М. М.

ТРСТЕНИК

Вуковић и даље председник

После усвајања извештаја о раду трстеничког Црвеног крста у протеклом четворогодишњем периоду, усвојена је и одлука о усаглашавању статута ове организације са републичким статутом, као и план акција за наредни четворогодишњи период. У средишту активности биће човек и његове потребе. Поред бриге о старим лицима, интензивираће се и рад са младима и улагати у њихову будућност. На изборној скупштини поново је указано поверење досадашњем председнику Организације Црвеног крста Драгану Вуковићу, док је за потпредседника изабрана Ксенија Радосављевић, а Верољубу Миловановићу је продужен мандат секретара трстеничког Црвеног крста.

Д. И.

КАЛЕНИЋ

Сабор под кишобранима

Упркос лошим временским условима, у порти манастира Каленић одржан је 41. Сабор народног стваралаштва „Прођох Левач, прођох Шумадију“. Киша и олујни облаци, а затим и нестанак струје онемогућили су да се предвиђени програм изведе на бини у порти овог средњовековног манастира.

И поред тога, после више од сата закашњења, на тераси манастирског дома изведен је део програма у коме су учествовали хор „Лицеум“ и драмски уметник Мирко Бабић. Сабор, чијем отварању је присуствовало више страних амбасадора акредитованих у Србији, високи државни функционери и други угледни гости из земље и иностранства, отворио је Ивица Дачић, заменик председника Владе и министар унутрашњих послова.

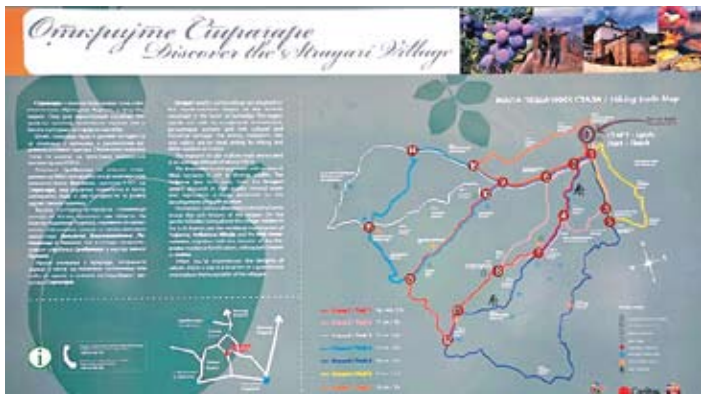
У порти манастира Каленић приређена је изложба слика, старих књига, рукотворина, домаће радиности, старих заната и традиционалних јела. Такмичили су се „здравичари“, изабрана је најлепша „саборица“, као и најдужи брк и плетеница. У рековачком Дому културе одржано је и такмичење певача. По одлуци организатора, на репертоару су биле само изворне песме или оне које мелосом и текстом подсећају на народно стваралаштво. Једанаест такмичара оцењивао је жири састављен од музичара и естрадних уметника окупљених у Удружењу „Крагујевац концерт“, а новчану награду од тридесет хиљада динара освојила је Милена Лазаревић, студенткиња из Крагујевца.

М. С.

СТРАГАРИ

Нова туристичка понуда

У оквиру пројекта "Подршка развоју одрживе пољопривреде и сеоског туризма у Централној Србији" обележене су пешачке стазе у околини подрудничког села Страгари, у укупној дужини од око 100 километара. Пројекат је финансијски подржала Влада Белгије.

У центру Страгара, одакле полазе све стазе, постављена је велика табла са мапом обележених стаза намењених домаћим и страним туристима, али и мештанима. Укупно седам пешачких стаза уређено је према белгијском моделу преузетом од Регионалне организације за спорт и рекреацију из Фландрије. Стазе су кружног су типа, најдужа је двадесет километара, и све углавном спадају у ред лакших стаза, тако да су намењене свима онима који воле рекреацију и спорт, као и уживање у шумадијским пределима и селима. Стазе су обележене професионално, коришћени су путокази, а свака стаза је означена другачијом бојом.

М. С.

ПЕЋИНЦИ

Фотеља за масажу

Пензионери у пећиначкој општини имају од недавно и бесплатну масажу у просторијама Удружења коју могу користити свакога дана до 13 часова.

– Масажну фотељу добили смо на поклон од фирме „Витаре-лак“ ДОО, али је до сада користио само мали број пензионера. Тек неколико чланова у нашим просторијама уживало је у масажу, која опушта и релаксира, а то нам је свима потребно – рекао је за „Глас осигураника“ Слободан Плавшић, председник Општинског удружења пензионера у Пећинцима.

Просторије Удружења отворене су и суботом и недељом, тако да сви заинтересовани пензионери могу да наврате и увере се колико прија и помаже масажа.

Д. Р.

КРАГУЈЕВАЦ

„Излет“ у Акваријум

Акваријум Природно-математичког факултета Универзитета у Крагујевцу и овог лета је за многе представљао право место за спас од врућина. Ову оазу, у којој живи преко 600 биљних и животињских врста из водених екосистема, годишње посети око 25.000 људи.

На око 400 квадратних метара посетиоци могу да виде најразноврсније примерке воденог света из океана, егзотичних мора, река и језера. Најатрактивнији је зидни акваријум запремине десет тона са већим примерцима пирана из Амазона, али и другим врстама риба. „Риба нож“, која је као поклон пре неколико месеци стигла у крагујевачки акваријум из мора југоистичне Азије, изазива велику пажњу посетилаца.

Уточиште на овом простору нашле су и бројне црвеноухе корњаче које остављају грађани када достигну одређену величину. Посебан део акваријума чине и рибе са простора Балкана које, због своје реткости, такође привлаче пажњу.

М. С.

БЛАЦЕ

Здравствене трибине

Организација пензионера у топличкој општини Блаце, са око три хиљаде чланова, увела је новину – рад на здравственом просвећивању. Заживеле су, наиме, здравствене трибине на којима пензионери од лекара могу да сазнају много тога корисног и новог.

Прва у низу организованих трибина бавила се лечењем природним лековима. О томе су своје ставове изнели лекари из Новог Сада.

– Интересовање наших чланова за ову тему било је значајно, посебно ако се има у виду да на овој општини расте велики број разних трава које помажу у лечењу одређених болести – рекао је о овој иницијативи председник пензионера Блаца, Десимир Ђорђевић.

Здравствене трибине постаће традиционалне и организоваће се једном месечно.

Ж. Д.

ВЕЛИКА ПЛАНА

Набавка огрева

Руководство удружења пензионера општине Велика Плана, поред редовних активности, чини велике напоре да за припаднике трећег доба обезбеди угља и дрва за следећу грејну сезону, али и да обиђе старе, болесне и сиромашне чланове.

До сада је члановима удружења подељено 500 тона угља и 800 метара кубних дрва, што они отплаћују на десет месечних рата.

– До почетка грејне сезоне испоручићемо им још око 1500 тона угља и још дрва. Морам да нагласим да, поред огрева, набављамо за наше чланове и основне животне намирнице (кромпир, лук, јабуке...), као и пакете са сухомеснатим производима (до сада подељено 2400 пакета) и пилетином. Захваљујући нашем аутобуском превознику, пензионери су у току месеца имали и четири бесплатна путовања – каже Периша Бојић, председник удружења пензионера у Великој Плани.

О трошку Фонда ПИО бесплатно је у бање отишло 47 пензионера из овог места. Удружење пензионера из Плана стално обилази непокретне, болесне и сиромашне чланове, којима уручују новчану помоћ у износу од 4.000 динара.

Сл. Костантиновић

КРАГУЈЕВАЦ

Јубилеј фестивала хармонике

Концертом најбољих полазника Летње школе хармонике у Крагујевцу је свечано затворен двадесети, јубиларни Интернационални фестивал уметника хармонике, који је и ове године окупио најбоље светске извођаче и предаваче овог инструмента.

У свечаној сали Прве крагујевачке гимназије наступили су победници највећих светских такмичења у претходној години што и јесте предуслов за учешће на овом фестивалу.

Наступио је и Јуриј Шишкин, један од највећих светских уметника на хармоници, а овог пута већу пажњу је посветио улози предавача на Летњој школи хармонике, која је ове године окупала 32 полазника из више земаља.

Покровитељи манифестације били су Министарство културе Републике Србије и град Крагујевац.

М. С.

АЗАЊА

Одржана традиционална „погачијада“

У највећем селу у Србији, Азањи код Смедеревске Паланке, одржана је традиционална „погачијада“. Реч је о манифестацији на којој су се домаћице надметале у прављењу погача. Ово је јединствено дешавање у Европи, па је „погачијада“ међу манифестацијама народног стваралаштва и етно програма које су уврштене у календар Туристичког савеза Србије. Овогодишњу манифестацију је отворио аташе за културу амбасаде Руске Федерације у Београду.

Погача је део српске традиције, кажу етнологзи. Она се прави приликом рођења, у вереничким и свадбеним церемонијама, крсним славама, али и приликом погребних обичаја. Стотину најлепших погача нашло се у Азањи, а жири је оцењивао која је од њих најмодернија, са најоригиналнијом декорацијом, али и која одговара старинским погачама које су се некада правиле. Маштовитост и креативност учесница огледала се у изванредном умећу. Било је оригиналних идеја, али је, према одлуци жирија, у етно категорији победила она која је најверодостојнија. У категорији „модерна погача“ трочлани жири се одлучио за цвет сунцокрета, налик ономе из природе.

М. С.

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

Благо београдским пензионерима

У броју „Гласа осигураника“ од 15. јула ове године прочитао сам интервју са Миланом Кркобабићем, замеником градоначелника Београда у коме каже да су за више од 300.000 београдских пензионера са ниским примањима обезбеђене многобројне погодности. Прво и најважније, 16.000 динара помоћи града најсиромашнијима на годишњем нивоу, четири пута по четири хиљаде. Израчунао сам да је то око 1.300 динара месечно – рекло би се није то ништа, али кад је пензија мала, велико је као кућа. Па бесплатан превоз, па базе не и не знам какве још погодности. Па нешто мислим, благо њима што живе у Београду, има и ко и са чиме да им помогне.

Сиромашних пензионера на рубу егзистенције има свуда, у свим градовима у Србији, само што су општине сиромашније од Београда, па и да хоће не могу ништа да учине за своје најстарије са најмањим примањима. У тим градовима је и много радника остало без посла, ништа не примају, воде се многи као социјални случајеви, а општине нити

имају, нити могу да помогну ни њима ни пензионерима.

Да се разумемо, пензионери из мањих градова у унутрашњости Србије немају ништа против пензионера из Београда, нити против тога што њима њихова градска власт помаже. И треба да помогне кад може. Размишљамо само да ли постоји неки начин, нека нада да и наши из локалне самоуправе нађу неки начин да помогну својим најсиромашнијим и најстаријим суграђанима.

Па и ова сад помоћ од државе оде одмах у руке оних који раде, да иду на одмор. А ми, пензионери, да сачекамо јесен да имамо за огрев и зимницу. По мени је прво требало да добијемо ми стари са малим пензијама, а тек после они који раде и имају плате. Али, ваљда ћемо и тај септембар да дочекамо да се бар колико-толико помогнемо.

Хвала уреднику и редакцији ако објаве моје писмо.

С поштовањем,

Тома Јовановић,
улица Р. Бркића 10, Трстеник

Некад и сад

Међудржавни уговори Југославије са другим државама

Осим ратификације конвенција Међународне организације рада у питању социјалног осигурања, наша је држава склопила са неким државама међудржавне уговоре о реципроцитетном поступку у социјалном осигурању. Постоји конвенција са Краљевином Италијом. Поред ње, постоје и уговори са Немачком и бившом Аустријом. Закључен је уговор о социјалном осигурању са Чехословачком али Закон о ратификовању још није објављен у Службеним новинама. Потписана је и конвенција између Краљевине Југославије и Краљевине Румуније.

(Петнаест година Средишњег уреда за осигурање радника, 1938, Загреб)

Међународни споразуми

Република Србија има споразуме о социјалном осигурању са двадесет пет земаља. Међу њима су и бивше југословенске републике Хрватска, Босна и Херцеговина, Македонија и Црна Гора, док је са Словенијом споразум ратификован, али се још увек не примењује. Овим споразумима обухваћена су питања признавања радног стажа, здравственог осигурања, исплате пензија, дечијих додатака и других давања. Пензије зарађене у Србији исплаћују се корисницима у другим земљама тромесечно, због великих административних трошкова и релативно ниских износа.

Ј. О.

Старосна граница за удову

? Душица Трифуновић – Жагодина: **Интересује ме када испуњавам услов за породичну пензију. Муж ми је преминуо 2008. године и у тренутку његове смрти ја сам имала 46 година и шест месеци живота. Да ли се та граница помера ако дође до промене Закона о пензијском и инвалидском осигурању?**

Одговор: Према предлогу Закона о изменама и допунама Закона о ПИО, уколико удова у моменту смрти има навршених 45 година живота, што сте Ви имали, стиче право на породичну пензију када наврши одређене године живота. Због постепеног подизања старосне границе, Ви би требало да испуните услов за породичну пензију 2012. године, када будете

имали 50 година и шест месеци живота. Према истом предлогу закона, старосна граница за удову се подиже за шест месеци сваке године, почев од 2012. године, с тим да 2011. године старосна граница за удову износи 50 година живота. Старосна граница се подиже све до 2017. године када ће бити потребно 53 године за остваривање права на породичну пензију.

Услов за пензију

? М. М. – Ђићевац: **Рођена сам 15. 7. 1952. године. Без посла сам од 2002. године и тада сам имала 24 године и 3 месеца стажа. Да ли имам право на пензију и ако имам, када стичем то право?**

Одговор: Ви сте ове године напунили 58 година живота и немате услов за одлазак у старосну пензију због подизања старосне границе од 2008. године, тако да је ове 2010. године потребно за осигурања жену да има 59 година и шест месеци старости. Следеће 2011. биће по-

требно 60 година живота и та граница неће се даље подизати, бар по предлогу измена Закона о ПИО који треба да ступи на снагу 1. 1. 2011. године. Из ових разлога морате бити стрпљиви још две године и поднети захтев за старосну пензију кад навршите 60 година живота.

Снижење старосне границе

? И. В. – Лозница: **Рођен сам 8. 3. 1952. године. Радни однос ми је престао као технолошком вишку 11. 2. 2003. године. Имам 32 године радног стажа, од чега 17 година и један месец на радном месту вариоца, са увећаним трајањем 12/14 и смањењем старосне границе за по једну годину на сваке три године рада на овом радном месту. Да ли ће ми старосна граница за одлазак у пензију бити смањена за шест година, с обзиром на непуних 18 година рада на бенефицираном радном месту, односно кад испуњавам услов за одлазак у пензију?**

Одговор: Нажалост, за снижење старосне границе за шест година неопходно је да имате пуних 18 година стажа проведених на радном месту на коме се стаж рачуна 12/14. Када говоримо о снижењу старосне границе, треба знати да се бенефицира само време проведено на раду од 1990. године, пре тога се бенефицирало све време запослења. Иначе, снижење старосне границе које сада важи

биће на снази само док не ступи на снагу измена Закона о ПИО од 1. 1. 2011. године. Према предложеним изменама, за стаж где је увећање 12/14 снижаваће се старосна граница на сваких пет година што, преведено на Ваш случај, значи да се од следеће године Вама може снизити старосна граница само за три године, те ћете на старосну пензију чекати док не навршите 62 године старости.

ВИ ПИТАТЕ
„ГЛАС
ОСИГУРАНИКА“
ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

Старосни пензионери могу да раде

? М. Марић – Александровац: **Да ли грађани који су остварили пензију и исту редовно примају, имају право да се запосле или отворе трговачке или занатске радње и на тај начин остварују приход? Ако немају право на то, који је орган дужан да им обустави једно од примања, односно коме такве случајеве пријавити?**

Одговор: Право да примају пензију и раде имају само старосни пензионери. Код њих нема никаквих ограничења у погледу начина рада. Једино што је потребно да испоштују јесте да су у моменту пензионисања прекинули осигурање, те да између пензионисања и новог запослења или обављања самосталне делатности не постоји континуитет. Ако после одласка у старосну пензију раде дуже од годину дана, после прекида новог

осигурања могу тражити прерачун пензије са стажом после пензионисања.

Што се тиче инвалидских пензионера, они могу да раде само по уговору о делу, без бојазни да ће им инвалидска пензија бити обустављена.

Корисници породичне пензије не могу да примају пензију и истовремено да ступе у било који облик осигурања. Уколико ипак дође до тога, за то време обуставља се исплата породичне пензије.

Недостају године старости

? Љ. Ј. – Трстеник: **Рођена сам 20. 2. 1955. године. Радни однос ми је, као технолошком вишку, престао 25. 7. 2007. године, а отпремнина ми је исплаћена у складу са Програмом решавања вишка запослених. За све време од престанка радног односа уплаћивала сам допринос за пензијско и инвалидско осигурање по чл. 15 Закона о ПИО. Имам 23 године, 9 месеци и 20 дана радног стажа у непрекидном трајању и 2 године и 11 месеци стажа стеченог уплатама доприноса по чл. 15 Закона о ПИО, што чини укупно 26 година, 8 месеци и 20 дана стажа. Пошто нисам више у могућности да самостално уплаћујем допринос, интересује ме да ли могу да поднесем захтев за пензионисање?**

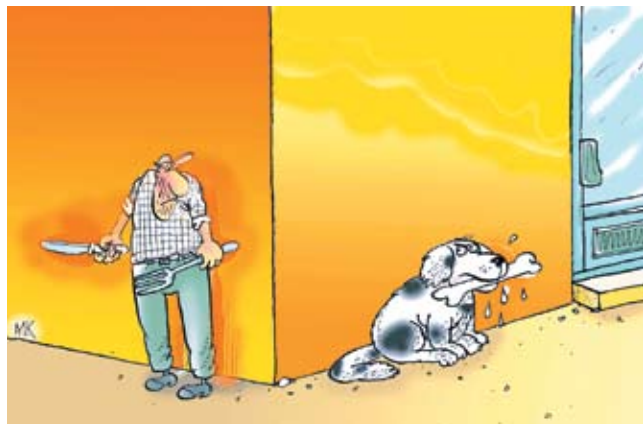
Одговор: Немате довољно година живота да бисте поднели захтев за остваривање права на старосну пензију. Ове 2010. године било би неопходно да имате 59 година и 6 месеци старости за остваривање права на пензију. Година стажа имате довољно да, када навршите 60 година живота,

можете да остварите ово право. Уколико сте одлучили да више не уплаћујете стаж по чл. 15 Закона о ПИО, поднесите захтев за престанак својства осигурањика и упишите уплаћени стаж у радну књижицу. Ови услови за пензију се неће мењати најављеним изменама Закона.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВЧИЋ	ПОНОВО, СПОЧЕТКА	ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ОЗНАКА ВЕНЕЦИЈЕ	ЛУКА У ФРАНЦУСКОЈ	ВРПЦА, ПАНТЉИКА	МУШКО ИМЕ	НАПАДАТИ, ЈУРИШАТИ
СИМБОЛ КИСЕОНИКА		ОГАЊ, ПЛАМЕН РЕРНА (НЕМ.)					
НАГЛА ПРОМЕНА, ПРЕОКРЕТ							
ЕКОНОМСКИ ОДСЕК (СКР.)			РАДМИЛА ОДМИЉА БРОДСКО УЖЕ				
МОРСКИ БОДЉОКО- ЖАЦ				ВРСТА БАТЕРИЈЕ ГРАД У РУСИЈИ			
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ОПРАВДАЊЕ	ПРОЈД- РЉИВО ПОТПУНА ПРОПАСТ					
ГЛАВНИ ГРАД НОРВЕШКЕ					АВЕНИЈА (СКР.) СИМБОЛ ИНДИЈУМА		
ПЛЕМЕНТИ МЕТАЛ							
ВЕЋЕ КЊИЖЕВНО ДЕЛО						17. СЛОВО ЋИРИЛИЦЕ УСАМЉЕНА	
УЗВИК НЕ- СТРПЉЕЊА				СТАНОВНИЦА АНТИКЕ	СИМБОЛ СЕЛЕНА ЗЕМЉИШ. КЊИГА		
ОЗНАКА ЗА ВОЛТ		ГРОБНА ЈАМА ОКОТ, НАКОТ					НОЈЕВА БАРКА
АЕРО-КЛУБ (СКР.)			МРАК, ТМИНА НЕРЕШЕНО У ШАХУ				
ИЗРАЂИВАЧ КОРИТА							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	МУЖ ОД ТЕТКЕ ОСМИНА КРУГА					ОЗНАКА ЗА КАРАТ ОБЛАСТ У ШВАЈЦАРСКОЈ	
ОЗНАКА ЗА ОБИМ		КРИНКА, ОБРАЗИНА МЕСТО У ИСТРИ					
ПЕТИ СТЕПЕН МУЗИЧКЕ ШКОЛЕ							НАША ПЛАНИНА
ТРЕМОЛО (СКР.)			НЕМАЧКИ ФИЛОЗОФ ИМАНУЕЛ ПРОСТ БРОЈ				
ФЕНИЧКА БОГИЊА ЛЕПОТЕ							
ЛУЖНО ВОЋЕ				ОЗНАКА БЕЛГИЈЕ	ОРЕГОН (СКР.) ОЗНАКА ИТАЛИЈЕ		
УЗВИШЕНИ ПОДИЛУМ, ПОЗОРНИЦА							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: бресква, одстрел, р, трасе, ип, Мунк, срп, лис, поен, ка, астал, н, свинг, д, Тена, да, ета, Бор, ра, ромб, н, берил, Аретино, Кадилак, Дени, домашај, ови, ТВЕ, ба, Перл, анка, аа

Боље сутра

Ко другоме јаму копа, мора доказати да је победио на тендеру.

Ова влада је могла да ради и горе, али није хтела.

Песма нас је одржала, а корење одржава у животу.

Животне девизе све теже прате евро.

Руке су ми везане. Слободна су само два прста.

Систем нам нуди решење у играма на срећу.

Дошли смо до голе кости. Мислили смо да је у њој срж проблема.

Пензионери верују у боље сутра, али не мисле да ће то дочекати.

Радомир Станојковић

Приче за лаку ноћ

Чаробни штапић је моћна батина у рукама државника.

Нада се буди причама за лаку ноћ.

Без бриге сам, а фали ми и све друго.

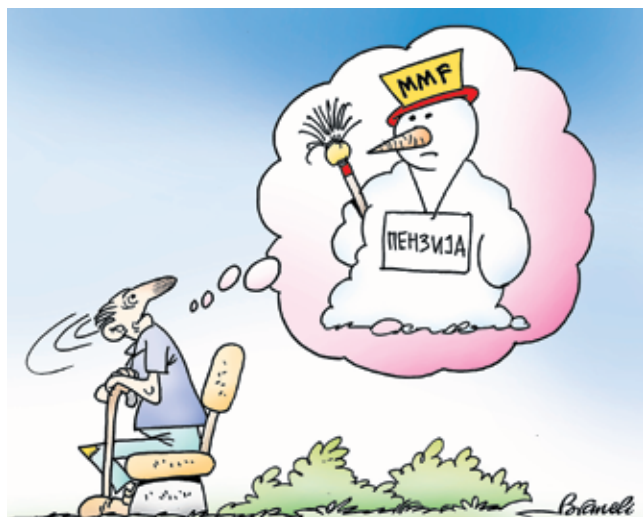
Знак за ноћну узбуну даје се и на крају тунела.

Као и Данте, лутам кроз мрачну шуму по имену Србија.

Наше учешће доведено је у питање и код игара на несрећу.

Пристојно богати људи се бране прећуткивањем.

Вукосава Денчић

Да ли сте знали ...

... да је, према проценама научника, ове године број целокупног светског становништва достигао 6,9 милијарди, а уз исту стопу прираштаја следеће године би могло да нас буде и свих седам милијарди.

... да је по до сада најбројнијој анкети на интернету Монте Карло проглашен за најбољу светску туристичку дестинацију? Најбоља дестинација за културу и разгледање је Фиренца.

... да је у Сингапору отворен највећи хотел на свету, „Марина бау сандс“, чија је изградња коштала четири милијарде евра? Над

три небодера надограђен је „Небески парк“, гигантска конструкција у облику брода која на средини има највећи отворени базен на свету. Овај базен је дужи од положеног Ајфеловог торња.

... да је један од највећих ризика путовања кроз пустињу пешчана олуја?

Сваке године преко 200 милиона тона песка развеје се из Сахаре у Атлантски океан, а то је довољно да се направи огроман пешчани замак висине Алпа.

...да је најскупљи (и најлепши) ауто бугатти тупе 57СЦ Атлантиц произведен 1936. године? Његова вредност је процењена на преко 30 милиона долара, а постоје само три оваква аутомобила на свету.

... да је Америцан Аирлинес 1987. године уштедео 40.000 долара стављајући по једну маслину мање у сваку салату која је послужена у првој класи?

... да на свету постоји више од 20.000 врста пива ?

... да је језик камелеона двоструко дужи од његовог тела?

... да мрав може да подигне терет 50 пута тежи од сопствене тежине?

Доскоци

Кад год себи задамо циљ, ми га промашимо!

Ако сте добили реч, то не значи да можете свашта да причате.

Нисмо више на путу којим се ређе иде. Нашим путем се више уопште не иде!

Лако је попу рећи да је поп. Реците тајкуну да је лопов.

Млатили би ми празну сламу само да имамо чиме.

Лоши момци покупували су наше најбоље фирме.

На нашем броду слепи путници чине део посаде.

Србија је пред вратима Европе. Са испруженом руком!

Државни апарат је скуп, а и често се квари.

Раде Ђерговић

